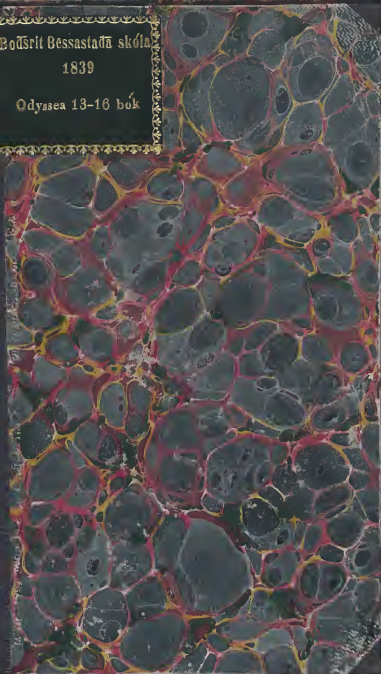
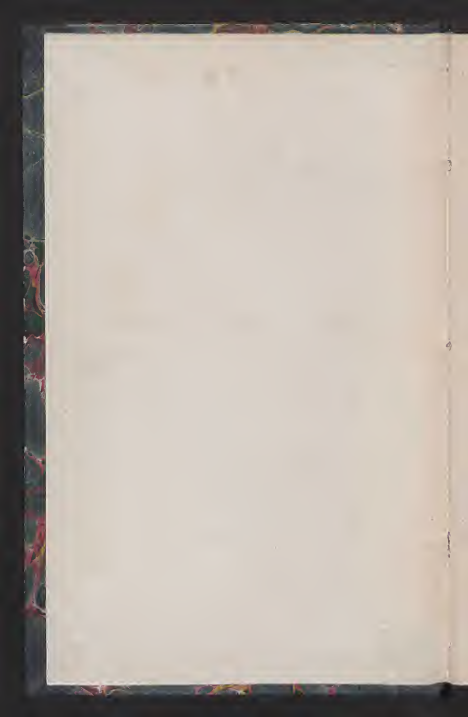

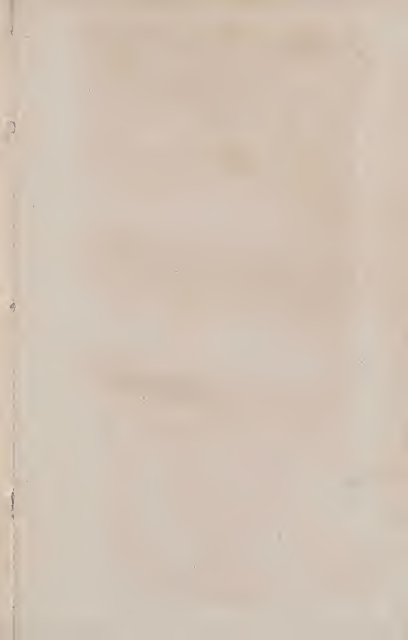
Boðsrít Bessastaðna skóla

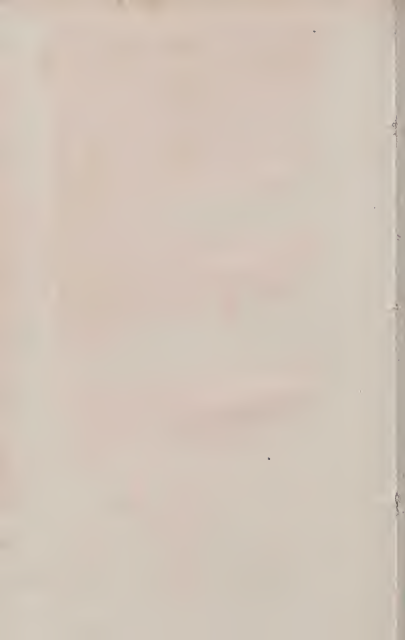
1839

Odyssea 13-16 bók

Skóla Mátið

i minningu

Sæðingar-dags

vors allra náttugasta Konungs

Fridriks Sjötta,

fann 28da Janúarii 1839,

er haldin verður fann 3ja Febrúarii 1839,

bodud af

Rénnurum Bessastada Skóla.

Þrettánda, fjórtánda, fimtánda og sex-
tánda bóð af

Homeri Odyssea,

á íslensku útlagðar af

Sveinbirni Egilssyni, Adjúnt.

Sveinbirni Egilssyni

Videyar Klaustru, 1839.

Prentað af Prentara Selga Selgassyni,
á Loftinab Bessastada Skóla.

Odysseifs drápa.

Þrettánda bók.

Súntaþ: Seafar gefa Odysseifi margar góðar gjafir að skilnadi, og flytja hann sofanda á land í Ítöku; en á heimleidinni gerir Þosídon skip þeirra að fletti. Þegar Odysseifur vaknar, er hann hulinn þöku, svo hann þekkir ei landid; þá kemur Atena til hans, lýsir fyrir honum landinu, og bregdur þökunni burt, svo hann þekkir fædurland sitt. Súu felur siðhluti hans í einum hellir, heitir honum fulltingi slúu til að drepa bidlana, og bregdur á hann gamals manns lífi, svo Eumeus yfirhirdir og aðrir funnsmenn þekki hann ekki.

Svo mælti hann, en þeir þögðu og voru hljóðir, og urðu meun svo sem agudösa í höllinni. Þá svaradi Atínbús honum og sagði: þó þú hafir áður ratað í allmargar raunir, Odysseifur, þá vonar mig samt, fyrst þú ert kominn til minnar eirstetu, háarærbuð hallar, að þú munir svo hédan heim fara, að þú fái

effi aptur uha hrafninga. En eitt ætla eg að segja yður, og biðja hvörn yðar fyrir, þér sem ávallt drekktid hið flæta höfðingja vín í herbergjum mínum, og hlýðid á saunamanninn. Klæti þau, sem höfðingjar Seaka hafa fært hingat handa æstium, þær gulllegu gæsemar og margæfonar' gjasir aðrar eru nú lagðar niður í fléttu hestada' kistu. En heyrð til, nú skal hværr af oss gefa honum stóran þrífættan ketil og eirpott; en þetta skulum vér láta bæta oss aptur á þjóðar samkomu, því hágt er fyrir einn að láta stórgjafir af hendi rakna. Evi mælti Alfinðus, og lifaði þetta öllum vel. Gengu menn nú til svefus, hværr heim til sín. En er sú ársborna, róðsingrada Morgunngjafja kom í ljós, skundudu þeir til skipvéns, og höfdu með sér það trausta elrsmiði; geff þá ágæti höfðingi Alfinðus skálfur eptir skipinu, og lét grilvina undir höfturnar og hagræddi þeim, svo þeir skyldi ei verða fyrir hásetunum, þá þeir tæki snarvan róður. Eidan gengu þeir til hallar Alfinðus, og sóltu þangat heimboð; tók þá ágæti höfðingi Alfinðus svo við þeim, að hann lét slátra nauti til fórnar Seiftrónusfyni, svartshjá;gudi, sem öllu rætur. Og er þeir höfdu brendt larin, settust þeir að dýrlegri veizlu, og voru látir. Eð ágæti samgamadur Demodókus, sem var í miklum metum hjá landslýðnum, kvæð þeim til stentunar; en Odysseifur vef opð höfði sínu til hinnar glóbjörtu sólar, og lágadi til að hún rynnri, því hann vildi nú komast af stad. Eins og þann mann, sem hefir látið tvö dumbraund naut draga hina ræmjörva plóg lítiláangan daginn um nýplæginge'sekru, lágari í kvöldmarinn, og verður seginn, þegar hann sér að sólarlag et komid, svo hann megi gánga heim til kvöldverðar, og er þá svo af honum dregid, að sæturnir stjagra

undir honum: eins varð Odysseifur því seginn, þegar sólin rann; taladi hann þá þegar til enna róðrarsgjörnu Seaka, og vél þó orðum sínum einfánlega til Alfinóuss: völdugi Alfinóus, þú afbragð allra manna! þegar þér hafid dreypt dreypiförn, þá veitid mér flutning, svo að eg verði vel reidsfara, og lífid mí heilir; því nú er það til leidar fært, sem mér hefir leingi leifið hugur á, flutningurinn til reidn, og fram komnar þær færur gjafir, sem himnagubirnir láti mér að láni verða; óska eg, að eg finni mína góðu konu, þá eg kem heim, og vini mína heila á höfð. En þess bið eg, að þér, sem hér blíid eptir, verdid elginkonum yðar og börnum til yndis, og að gúðirnir veiti yður allskonar hamingsjúlán, og yður verði effert til ama innanlands. Evi mælti hann, en þeir tómuðu vel mál hans, báðu greiða fór gefisins, og kváðu honum orð vel farizt þafa. Þá sagði hinn völdugi Alfinóus til kallarans: blanda þú í skapkerinu, Pontonóus, og skamtan vin öllum í hólfinni. Vér flukum heita á fœdur Seif, og veita svo gestinum flutning til ættjarðar sinnar. Evi mælti hann, en Pontonóus blandadi hið ljúffenga vín, gekk um, og deildi öllum af. Dreyptu þeir nú, hvort í sínu sæti, dreypiförn þeim sælu gúðum, er byggja vðan himin. Þá stóð upp hinn ágæti Odysseifur, fékk Aetn trívölsfadan bíkar, og taladi til hennar stjótum orðum: eg óska, að þér lídi alla tíma vel, dróttning, uns elli og daudi, sem von eru að vitja mannanna, koma þér að hendi. Eg fer nú af stad, en þú ujdó yndis í þessari höll af börnum þínum og landsfólkinn og Alfinóus konungi. Ad því mæltu steig sá ágæti Odysseifur yfir þrossuldinn. Sá völdugi Alfinóus lét kallarann fara með honum, og vísa honum veg

öfan til sjóarins, þar sem það fljóta fljót var. Aræta lét ambáttir sínar fylgjast með; héldu ein á hreinni vefs höfn og fyrtri, aðra ambátt lét hún fara með til að vera þá vellæstu listu, sú þriðja bar braud og randleitt vin. En er þau komu niður að sjónum. Þar sem fljót var, tóku þeir ágætu flutningsmenn móti drycknum og öllum matvælunum, og komu því fyrir niðri í fljóti. Þeir breiddu glitábreidu og línklæði undir Odysseif uppi í lyptingunni aptur í fljóti, til þess hann gæti sofist vært; síðan steig hann sjálfur upp, og lagdi niður þegjandi. Þeir settust á þópturnar, hvort í sitt rúm, og losuðu festina úr steinsauganu, tóku síðan bakföll, og þeyttu sjónum á árarblöðunum. Nú féll fastur svefnhöfði á augu Odysseifs, einhvort hinn sætasti værdarblundur, sem var næsta líkur dauðadái. En fljót lét eins og hestar á sléttum velli, sem beitt er flórum saman fyrir vagn; undir eins og drepist er á þá feyrtinu, fljóta þeir upp hóminni allir í senn, og renna fleidist hvarlega: eins reis fluturinn, þegar móraud hafaldan reid aptan undir fljót; en flutur hljóp einlægt viðstöðulaust, og ekki mundi smeyllinn, sem er fugla léttfengastur, hafa getað fylgt henni, svo hvatlega hljóp hún, og rendi sér í gegnum fljótarbylgjurnar; hafði hún innanbords þann mann, sem að ráðsnilli var godunum líkur: fyrir meir hafði hann verið í mörgum mannaunum, átt í bardögum við menn, og farið yfir hálfasamleg höf, en nú lá hann grasfyrir, og svaf, og mundi ekki til þess, sem á dagana hafði drifið.

Þegar sú bjartasta stjarna, sem með komu sinni einkum bodar ljós hinnar árborinu Morgunþýðu, var upprunnin, þá sótti hvarfljót að eyrunni. Í Itoku

landi er víf nokkur, kenda vid Forðunn, gamlan síðar gub. Þar ganga tveir sæbrattir eyratodbar fram fyrir víkina, og taka úr í hvasðvidrum stórsjóinn að utan, en þar fyrir innan geta þau þóptusturka skip legid festarlaus, þegar þau eru komin upp í lendinguna. Inn vid víkurbotninn er vidsmjörðvidartre med laungu lausi, og nálægt trénu er yndislegur hellir dimmur, hann er helgudur þeim Landvættum, er kallast Vatnagydjur. Í hellinum eru skaptir og brúar af steini, og hafa hún: ángöflugur þar í bú sín; þar eru afarlangir vefjarir af steini, og vesa Vatnagydjurnar þar forðunnar sagan sjáfarputtura; þar eru og sírennandi vatnslindir. Tveir eru munnar á hellinum, annar móti norðri, og ganga menniskir menn nidur um þann munnann; annar munninn veit móti sudri, sá er helgari en hinn munninn, þar er inngangur hinna ódaudlegu guda, og ganga þar aldrei menn um. Seaðar réru inn á þenna vog, og vísu þeir af honum ádur. Skridur mikill var á skipinu, og rendi það á land upp mjög til háls, svo var því röid knálega. En er þeir voru stignir í land af því þóptusturka skipi, hósu þeir fyrst Odysseif upp úr skipinu í línkædinu og þeirri glæsilegu glitábreidu, og lögdu hann sofanda nidur á sandinn. Síðan tóku þeir þá fjármuni, er þeir ágætu Seaðar höfðu gefid honum að fjilnadi, fyrir tilfelli hinnar hugstóru Atenu, upp úr skipinu, og lögdu fêð í eina hrúgu vid rót vid smjörðvidartreðins, langt frá alfaravegi, svo serdamenn, er að kynni bera, rændu ei fénu, medan Odysseifur svæfi. Að því búnu héldu þeir aptur heim á leid, Landastelfir gleymdi ekki því sem hann í fyrstunni hafði hótað hinum godumlíka Odysseifi; vildi hann nú vita, hvorninn Seifi væri um gefid: sáðir Seifur,

kvad hann, ekki mun eg hér eptir verða í miklum met-
 um hjá hinum ódaudlegu gudum, fyrst daudlegir menn
 virða mig einfis, eins og Seakar gera, sem þó ega
 kyn sitt til míu að rekja. Því nú ætladist eg til
 að Odysseifur skyldi heim komast við miklar mann-
 raunir, en aldrei ætladi eg mér að varna honum
 heimkomu algjörlega, fyrst þú hafdir eittsinn heitið þríf
 og stadfest það heit með bændingu þinni. En nú hafa
 þeir slutt hann sofanda yfir hafid á stjórta skipi, og lagt
 hann á land í Tróku; hafa þeir gefid honum sjárgjafir,
 gnótt eirs og gulls, og ofin flæði; er það svo mikill
 andur, að Odysseifur mundi aldrei þdlazt hafa jafn-
 miklid fé í Trójborg, þótt hann hefði komizt þadan
 þeilu og höldu með blutskipti sitt. Etyfasnarinn Seif-
 ur svaradi honum og sagdi: miklid er að þú, völdugi
 Landaskelfir, skulir tala slíkum ordum! Víst ekki ó-
 virða gudirnir þig; það væri ekki heldur hættulanst, að
 leggja þér óvirdingti til, sem ert einn elzri og máttug-
 asti gud. En treysti nokkur af mönnum svo á mátt
 sinn og megin, að hann virði þig einfis, þá er þér
 enn kostur að reka þess réttar, þó síðar sé. Gardú
 fram því sem þú ætlar þér og hugur þinn stendur
 til. Posidon Landaskelfir svaradi honum: eg hefði gert
 þegar í stad, eins og þú segir, Svartstýagud, ef eg
 hefði ekki árið beig af reidi þinni og vildi fordast hana.
 Nú þar á móti er það næst gedi mínu, að brjóta híd
 sagra skip Seaka á því dimma hafi, þegar það kem-
 ur aptur úr flutningnum, svo þeir hafi sig í stessum,
 og láti af að veita mönnum flutning, og þar að auki
 vil eg hlada stóru fjalli kringum borg þeirra. Etyfasnar-
 inn Seifur svaradi honum og sagdi: mér sýnist best
 fara, færi, þegar allir menn sjá frá borginni, hvar

skipid kemur undir árum, að gera það þá að steini, í
 lögum sem réðrarferju, nálægt landi, svo allir menn
 undrifi; og hlada svo síðan stórn fjalli í kring um borg
 þeirra. Þegar Þosídon Landastelsir heyrði þetta, fór
 hann af stad, og til Skeriu, hvar Seafar bjuggu, og
 beid þar. Þá kom skipid útan af hafi á mikilli rás,
 og átti skammt til lands; gekk Landastelsir þá að því,
 stó það með lösa sínum, og gerði það að steini, og lét
 rætur hans standa fastar á mararbotui; gekk hann við
 það á burt. Þeir frægu Jóferdamenn, hinir lángræðu
 Seafar, voru þá á tali saman; leit þá einhver
 þirra til þess, er hjá honum stóð, og sagði: æ, hvort
 hefir sjótræð það sjóta skip úti á sjó, á heimleidd þess
 hingat? Það sást glöggst í heilu lífi rétt nýlega. Evi
 mælti einhver þeirra, en það vissu þeir ekki, hvort
 inn þessu var háttæð. Þá héldu Alkínóus ráðu til
 þeirra, og kvæð svo að orði: mikil undúr! sannlega
 koma nú fram við mig fornar spár fædur mín; hann
 kvæð Þosídon vera öf réidan, fyrir það að vér veit
 um öllum slutning, svo augnum hlektist á; hann kvæð
 hann einhverntíma brjóta mundu fríðt skip fyrir Se-
 afum á því dimma hafi, þá það væri á heimleidd
 úr slutningi, og hlada stóru fjalli umhverfis um borg
 vora. Evi mælti sá gamli maður, og kemur nú allt
 þetta fram. Nú skulum vér allir mínum ráðum fram
 fara: þér skulið hætta að veita mönnum slutning, þó
 einhver komi til borgar vorrar; en Þosídoni skul-
 um vér blóta tólf útvöldum gríðungum, ef svo
 mætti verða að hann kenni í brjósti um öf og
 hladi ekki háfu fjalli umhverfis um borg vora. Evi
 mælti hann, en þeir urðu hræddir, og létu
 til gríðungana. Þannig stóðu þá fyrirliðar og forstjórn

ar Seaða fríngum blóðstallanu, og hétu á hinn völdnga Þosídon.

Nú vakuadi hinn ágæti Odysseifur, þar sem hann svaf á södurjörðu sinni. Hann þekti nú ekki landið, er hann hafði svo lánga tíma á burtu verið; því góðjan Pallas Athena, dóttir Seífs, hafði brugðið um hann hulu, til þess að gera hann sjálfan ófennilegan og til þess að geta ráðgast við hann um sérhvað eina, og svo hværki kona hans, borgarmenn, né vinir þekkti hann, fyrr en bidlarnir hefði fengið málæg mála: gjöld fyrir allan sinn yfirgáug. Þessvegna sýndist konunginum nú allt vera óþrúvísi, en áður hafði verið, bæði þær laungr brautir, og vískurnar, hvar svo víða var gott til lendinga, þeir bröttu hamrar og hin þroskalegu tré. Hann spratt þá upp, stóð fyrir, og leif á södurland sitt; síðan hljóðadi hann upp, stóð bádum lófum á lær sér, og tók til orða harmandi: eg vesæll maður, hvada menn munu vera í þessu landi, sem eg er enn í kominu? hvort munu það vera óstóparmenn, trýltir menn og ójafnadamenn, eða gestrisnir menn og gudhræddir? Hvort er eg að flytja þessa miklu fjármuni? Hvort er eg að hrekjast sjálfur? Eg vildi að sé þetta hefti verið fyrir hjá Seðkum, þar sem það var, en eg væri kominn til einhvers ríks konungs, sem tæki vel á móti mér og greiddi mér mína heim! Mið get eg ekki gert af fénu; þar sem það er núna, læt eg það ekki vera, því þá verður það óþrú að hersangi. Sér er hvað! Þeir hafa þá ekki verið svo allskostar hyggjur og réttshnir, þeir fyrirliðar og forstjórar Seaða, þar sem þeir hafa flutt mig í annað land! Þeir lofudu þó að flytja mig til hinnar víðsýnu Þrofu, en hafa ekki endt ord sín betur enn svo.

Seisfur, verudari naudleitamaunanna, haun sem gefur gætur ad öllum mænum, og hegnir þeim sem rángt gera, hann hefni þessa á þeim! En það mun vera best, ad eg fari ad kasta tölun á gripina og gá ad þeim; það skýldi ekki vera, ad þeir hafi haft eitthvað í burtu með sér á skipinu, af því sem eg á! Ad því mæltu taldi hann þá fægri fatla og potta, gullid og þau fallegu, ofun flæði, og saknadi hann einkis þor af. Hann þræði þá harmandi fædurland sitt og ráfadi mjög harmþrúnginn fram með sjáfarströndinni. Þá gekk Atena til hans; hún var þá lík í verti úngum saubakirði, næsta grannvænum, sem konungasynir eru vanir, ad vera; hún hafði yfir sér vandadan feld tvíbrottinn, ílskó á fótum, spjót í hendi. Odysseisfur varð gladdur við, er hann leit hana, gekk á móti henni, taladi til hennar skjóttum orðum og sagði: heill og sæll, góður madur! Þig hef eg hitt fyrstan manna á þessum stöðum, og vildi eg óska, ad þú mættir mér í góðum hug. Vardveit sé þetta, og vardveit mig! Eg bið þig, eins og eg egi gud ad biðja, og er hér nú kominn á náðir þínar. Seg mér satt frá, svo eg verði vífari: hvada land og bygðarlag er þetta? hvada menn búa hér? Er þetta einhver víðsýn ey, eða er það strönd nokkur á því frjóffama meginlandi, sem liggi hér til hafs út? Sú bláeyga gyðja Atena svaradi honum: fávís ertu, gestur; eða þú ert langt aðfominn, ad þú skulir spyrja, hvada land þetta sé. Það ser þó ekki svo lítid orð af því; mjög margir menn þekkja það, bæði þeir ed búa móti dagsheimi og sólarkheimi, og eins þeir sem hinsvegar búa gegnt hinum dimma næturheimi. Land þetta er grýtt, og ekki yfirveidarland; ekki er það gæða; lítid, þó það sé ekki víðlendt: hér er gnægd af korni,

hér ver og vín, því laungum eru hér flúrit og frjóf; samar daggir; hér er gott geitland og naugland; alls konar vidur ver hér, og nóg eru hér vatnesból, sem aldrei tefur fyrir. Er því, gestur, nafn Itöku viðfrægt, jafnvel í Trójuborg, sem menn segja að liggi langt í burtu frá Akkealandi. Evo mælti hiin, en sá margþjáði, ágæti Odviseifur varð gladdur við, og þókti vænt um, þegar Pallas Alena, dóttir Seyfs Egisfjalda, sagði honum, að þetta væri fædurland hans. Taladi hann þá til hennar stjótum ordum, og fór nú með ófannindi og taladi um hug sér, því allar jafna brá honum til slægðarinnar: eg heyrda og Itöku getið í útlöndum fyrir handan haf, í hinni víðlendu Britarey, og sjálfur er eg nú kominn þadan með fjárhugi þá, sem þarna eru, og lék eg þó eptir börnum mínum að auki annað fé jafamilid. Fer eg því landsflóttu, að eg drap son Idimeneifs, hinu fólhvata Orsiloekkus, sem hafði fráleik fram yfir alla vassa menn á þessri víðlendu Britarey. Þó eg hann fyrir þá sök, að hann vildi ræna mig öllu því hlutskipti, er eg hafði aflað í Trójuborg, og ærid fyrir haft, þelad miklar mannaumir, verid í manuhættum orustum, og farid yfir háskasamleg hof. En þetta gerdi hann af því eg vilði ekki gera það fædur hans til þægðar, að þjóna nuddir hans skjöld í Trójulandi, heldur gerdist hæfingur fyrir annari sveit. Þegar hann nú einufinni kom heim af afri, tók eg lagsmann minn með mér, og gerdi honum fyrirfátur flammt þar frá, sem leid hans lá um; skaut eg hann þar til bana með eirflegnu spjóti. Níðasmyrkur var á og varð einginn maður okkar var, og vissi einginn, að eg hafði banað honum. En er eg hafði vegid hann með því bitra vopni, gekk eg þegar til

Skipið nokkurs, er þeir frææn Seníkar áttu. Það eg þá ásjár, og gaf þeim til góðan þerf af hlutskipti mínu; það eg þá að flötja mig til Þýlusborgar, og setja mig þar á land, eða þá til hins helga Elealands, þar er Epear hafa oftrád. En sterkvidri bæði þeim þade au, og var þeim það þó sárnaundgt, því þeir vildu ekki þretta mig. Hræktumst vér svo þadan, og komum hingad um nótt. Bér fengum þúngan barnínginn víkina, og gátum naumast dregid upp; hofdum vér ekki ranu á að berda, þó vér værum næsta matlyfsgugir, heldur gengum vér allir af skipi, eirs svángir og vid vórum, og lögðumst fyrir. Eg var ordinn þrevttur, og rann á mig sætur svefnhofsgi; en þeir tóku góts mitt upp úr skipinu, lögðu það hjá mér, þar sem eg lá í fjörunni, stigu svo á skip, og fóru leidar sinnar til þess fjölhygda Sidonalands; en eg varð strandasglópur, og unda eg illa hlut mínum. Ego mætti hann, en sú bláetiga gyðja Atena brosti, og klappadi honum med hendinni; var hún þá líf í vexti stórum og fridum foennmanni, sem et hæg á fallegar hannyrdir. Hún taladi til hans fjötum ordum og sagði: sá mætti vera setur og kenn, sem gæti orbid þér drjúgari í alls konar brögðum, og það jafnvel þó einhverr gudanna ætti vid þig að skipta. Seinþreyttur maður ertú, og ráðvís og bragðdöndugur! Velardu þá ekki heldur, þó þú sérst kominn heim í fædurland þitt, að láta af þrettunum og orðslægdinni, sem þér er svo hjartagröin? Hevdu nú, tölum ekki lengur hér um; okkur eru báðum kunnug velabrogðin: þú ert allra manna ráðugastur og orðspakastur, en eg hafi ord á mér hjá öllum gudunum fyrir ráðvís og kænslu; og ekki þekkir þú núna, að eg var Pallas Atena, dóttir Seifs, sem

stend þér til annarar handar og vernda þig í öllum þrautum, og kom þér í fjarleika við alla Seaka. En nú ein eg hringad kominn til þess að hugsa upp ráð með þér, og koma undan því götsi, sem þeir frægu Seakar gáfu þér að skilnadi eptir minni ráðstöfun og undirlagi, sem og til að segja þér allar þær raunir, sem þér er enn ætlað að þola, þá þú kemur til hallarinnar. Þó þú verdir að láta nokkud á móti þér, þá skaltú hafa þol við, og láta engan lifandi mann, hvorki karl né konu, af vita, að þú ert af hrakningi heim kominn; þú skalt bera með þögn og þolinmæði allar þær móðganir, sem þú mátt þola af yfirgangi annara manna. Sá ráðagóði Odysseifur svaradi henni og sagði: 'örvældi er fyrir dauðlegann mann, enn þótt slír maður væri, að þekkja þig, gyðja, þó þú verdir á vegi hans, þar sem þú bregdur á þig öllum líkjum. En það vissu eg til sanns, að þú fyrir meir varst mér vel viljud, þann tíma er vér synir Atkeä bórðumst í Tróju-landi. En er vér höfðum lagt í eyði Príamys háreiðu borg, og vorum á skip komnir, og guð hafði dreift Atkeum í sína átt hrörjum, þá sá eg þig ekki úr því, dóttir Seifs, og ekki hesti eg orðid þess var, þó þú kunni að hafa stigid á skip mitt til þess að bæjja frá mér einhverri hættunni. Nú bið eg þig fyrir sakir föður þíns, seg mér, hvort það sé víst, að eg sé heim kominn í föðurland mitt; því grunur minn er, að eg ei muni kominn til hinnar yðsýnu Tröku, heldur muni eg vera á einhverju öðru landi, og er eg hræddur um, að þú segir þetta í spotti til að gabba mig. Sú bláeyga, gyðja Atena svaradi honum og sagði: 'á valli býr þér slík hugsun innanbrjósts, og því get eg ekki heldur yfirgefið þig í bágingum þínum, að þú ert

gedspatur, nærgættinn og hygginn. Annar maður, sem heimtæmi af hrakningi, mundi þegar með svanudi skunda heim til sín, til að sjá börn og konu; en þér lelfur enn ekki hugur á að fá fréttir eða spyrja um neitt; þú vilt sjálfur fyrst reyna enn betur tryggð konu þinnar, sem situr heima, eins og vant er, og bíður þína: líða svo margir dagar og daprar nætur, að hún grætur ávalt sögrum tárur. Víska eg þad áður, og ekki kom mér þad óvart, að þú mundir missa alla förunauta þína, áður þú kæmist heim; en eg vildi ei þín vegna deila þappi við Posídon, södurbróður minn, sem hafði heipt: arhug á þér, sökum þess að þú hafðir blindad son hans. Littu nú á, eg skal nú sýna þér Ítökuland, svo þú trúir mér: þarna er Forfunns víð, hins gamla sjóarguds; þarna við víkurbotninn er þad lángr lausgada víðsmjörsvíðartré, en hérna er helliéskúttinn, þar sem þú opt varst vanur að fara Landvættunum fullkomnar hundradsförnir; en þarna er þad stögi þakta fjall Nerítón.

Ad því mæltu brá gyðjan burt hulunni, og sást þá landid. Þá gladdist sá raunamæddi, ágæti Odysseifur, og hótti vænt um að sjá södurland sitt. Hann kysti þá kornfrjósu jörð; síðan fórnadi hann upp höndun, og gerði bæn sína til Landvættanna: þér Landvættir, vatnagýðjur, dætur Seifs! aldrei hugsaði eg, að eg mundi sjá yður framar. Þiggid nú mín hjartans áheit; en förnir skal eg fara yður enn sem fyrr, ef sú fengsæla dóttir Seifs ann mér sjálfum lífs, og lætur syni mínum hamíngju auðid verða. Sú bláeyga gyðja Atena svaradi honum: vertu ófóðinn, lát þér þetta ei að áhyggju verða. Við skulum nú þegar í stad láta guðid innst í þann helga helli, svo effért fargist

af því fyrir þér. Eidan stulum við taka ráð okkar saman, hvörninn við getum best komið fram ætlan okkar. Ad því mæltu gekk gyðjan inn í þann dimma hellir, og leitadi að fýslium í hellinum; en Odysseifur bar allt gótsið að, gullid, það sterka eir, og þau vönduðu fláði, er seaðar höfðu gefið honum; kom Pallas Athena, dóttir Seifs Egisfjalda, því vel fyrir, og lagði stein fyrir hellismunnann. Eidan settust þau bæði niður hjá rót þess helga víðsmjörvidartrés, og ráðgudust um dráp hinna yfirgángsömu bidla; tók sú bláeyga gyðja Athena svo fyrri til máls: seifborni Laertesson, ráðagóði Odysseifur! hugsaðu nú upp ráð, hvørsú þú fáið af ráðid þá óvísnu bidla. Þeir hafa nú upp í þrjú ár setið í búi þínu, bidlad til þinnar ágætu konu, og gefið henni brúðgjafir. En þar húa þeir alltaf harmandi eftir heimkomu þinni, þá gerir hún bidnum bod, lætur líklega við þá alla, og losar hversjum þeirra sögru, en hefir sjálf allt aunnad í huga. Sá ráðagóði Odysseifur svaraði henni og sagði: milt! stelfsið! sannarlega hefði eg bedið hinar sömu ósætt á heimili mínu, eins og Agamemnon Atreifsson hrepti, ef þú, gyðja, hefðir ei sagt mér satt frá öllu. En láttu nú sjá, hugsaðu nú upp eitthvort ráð, að eg megi hefna mín á þeim. Stattu mér til annarar handar, blás mér í brjóst djörfúngarfullum hug, eins og þú gerðir, þegar vér rusum þær glæsilegu vígskáfir á Trójuborgar múrum. Eg vildi óska, að þú stæðir nú eins óslugt mér til annarar handar, bláeyga gyðja! Ef þú vildir vera hjá mér, tignarlega gyðja, og veita mér aðstoð af alværu, þá skyldi eg berjast, þó eg ætti þrjúhundrað mönnum að mæta. Sú bláeyga gyðja Athena svaraði honum: vera skal eg hjá

þér, svo að muna skal um, og hafa skal eg þig í huganum, þegar við ferum að koma þessu til vegar; og það vonar mig, að einhverri biddanna, sem nú eta upp eigur þínar, muni þá eta jörfua með blóði sínu og heiloslettum. En heyrdu nú, eg ætla að geta þig skennilegaum öllum mönnum, eg ætla að draga í hrullur þad fagra hórund á þínum litugu llinum, fella af þitt bleika höfudhár, og færa þig í rötta, svo hvorn mann skal bjóða við að sjá þia svo búinn; þig, sem áður varst svo fagurlegður, ætla eg að gjöra augndapran, svo þú verðir andvirðilegur í augnum allra biddanna, í augum konu þinnar og sonar þíns, sem þú skildir eptir heima. Sjálfur skaltu fyrst fara til svínas hirdisins, sem gætir svína þinna; hann er annað eins góðmennt, og þú sjálfur ert, og aan syni þínum og hinni hyggju Penelópu. Þú munt hitta hann, þar sem hann situr yfir svínum, en þan ganga nálægt Roraks hamri og hjá lindinni Arctísu, eta þar nóg aforn og drekka það bláa vatn, hrad ed gerir svínin spikfeit. Þar skaltu vera um hríð, og spyrja tíðinda, en eg ætla á meðan að bregða mér til Spórtu, sem andug er af fridum konum, til að kalla á Telemachus, þinn færa son, Odysseifur! Hann hefir farid til hinnar vidlendu LaKedemonar til Menelæss, til að spyrja eptir, hvort þú munir enn á lífi, vera. Sá ráðagóði Odysseifur svaradi henni og sagði: Því sagðir þú honum ekki frá því, þar sem þú veizt alla hluti? eda viltir þú láta hann líka rata í það móttæti að hrekjast yfir það ófjósjama haf, meðan aðrir menn eta upp eigur hans? Sú bláeyga gýdja Atena svaradi honum: ekki þarftu að vera svo mjög hugsjúkur um hann; eg fylgdi honum sjálf, til þess hann aðlabist gott ord

af sér sinni þáugad. Hann hefir í aungva þraut kem-
ið, þar hann í malindum í höll Aercifs sonar, og
eru settar fyrir hann allsnægtir. Eitt er það, að
sveinar nokkurir stjja fyrir honum á svættu skipi, og
vilja drepa hann, áður en hann komist heim til fædur-
jardar sinnar; en eg kvíði því ekki, einhverri þeirra mun
til jarðar hníga áður. Ad því mæltu snort Alera
hann með sprota sínum; hún dró í brúkkur það sagra
hóruð á hans lídugu limum, feldi af þá ljósleitu
hárlökka á höfði hans, og færði alla hans limu í
gamals manns ham: hún gerði dæpur augu hans, sem
áður voru afbragðs sögur, skipti um búning hans, og
færði hann í vonda flík og kyrtíl, var það hvortvegg-
ja gótótt, óhreint og atad óþektar sóri; þríst lagði hún
yfir hann stóran hjartarseld rotadan, fékk honum þríf
og herflegan malþoka, víða gótóttan, og var í honum
fléttuband til að halda í. En er þau höfðu ráðið
þetta með sér, stíldust þau, og fór hún til hinnar helgu
Lafedemonar til sonar Odysseifs.

Odysseifs drápa.

Sjöttánda bók.

Senntaþ: Odysseifur kemur í dularbúningi
sem ferumadur til Eomeus's yfirhirdirs, tekur
Eomeus honum vei, og gefur honum mat og
drykk. Þeir tæðast víð um Odysseif, og trúir E-
meus ei þöru, en hann sé dauður. Dularmad-

ur strævar upp lángrí frásögu um sig, og segist hafa heyrt á ferdum sínum ávæningsögu um heimferd Odysseifs, en Eomeus vill ei trúa að heldur. Eptir fældverð gengur forumadur til hvílu; um nóttina gerir á hvasvidri, verður forumanni kaldið, segir þá frá sögu um Odysseif í Trójumanna stríði, og fer með því hjá Eomeus fuðl til að hafa yfir sér.

Odyseifur gekk upp frá víðinni grýtta stig yfir skógotta hálsa, þángað sem Aetna vífodi honum á bústað hins ágæta svínahirdis, sem var hinn byggasti búshlumadur af þælum þeim, er hinn ágæti Odysseifur átti. Odysseifur hitti svo á, að svínahirdirinn sat í frammhúsinu. Hann hafði hladið sér þar háfan forgarð á víðsynnum stað, var sá garður fallegur og mífíll, og berfæði umhverfis, hafði svínahirdirinn bygt þenna forgarð handa svínunum á eigin kostnað, meðan húsbóndi hans var utanlands, án nokkurs styrks frá drottningu eða gamla Laertes; hafði hann hladið garðinn af stórgrýti, og sett þyrnigerði um kríng á veggjabrúnum, en að utanverðu allt umhverfis hafði hann gert einalöga girdingu af gildum og þéttum staurum, og hafði þar til álinn úr eiktrjáum, sem hann hafði flosið til mergjar. Inni í forgardinum hafði hann búid til tólf svínastíur, hvorja hjá annari, handa svínunum til að liggja í; í hvorri stíu voru byrgðar fimmtíu gyltur, sem voru með grísum, en gyltirnir lágu úti fyrir, voru þeir mífíll færri, því þeir gáfugu bíðlar, sem höfðu þá til bords sér, sættu þeim jafnótt, þar svínahyrdi.

ian sendi þeim ávallt þann gættinu, sem seitaður var af öllum alifóttunum; voru þeir því ekki fleiri en þrjú hundrub og sextu. Þar hjá gættinum lágu alltaf fjórir hundar, þeir voru líkir villidýrum, og hafði sá fyrirmannlegi svínahirðir alid þá upp. Sjálfur var hann að rísta fallega líta nautshúð og suida sér í skæði á sæturnar. Sveinar hans voru farnir í stna áttina hvort: Þeir fylgdu svínahjörðinni, en þann fjórða hafði hann orðið að senda til borgarinnar með alifóttum handa þeim ofstopafullu bókum, ætluðu þeir að slátra því og halda sér veizlu af kjöttinu. Allt í einu sáu þeir sigeltandi hundar til Odysseifs, og hlupu að honum með ólátum; en Odysseifur varð ekki ráðalaus, hann settist niður, en flegði prikiun. Þó hefði hann orðið þar fyrir ljóru flísi hjá sínum eigna bæ, ef svínahirðirinn hefði ekki hrugðid skjótt við; hann flegði ledriinu, og hljóp sem sætur togudn fram eptir forðyrinu, og út á eptir hundunum, sveiði þeim, elti þá sinn í hvörja áttina, og þeytti á eptir þeim mörgum fleinum. Síðan talaði hann til konungsins: nú lá vild, sjálfr, gamli maður, að hundarnir rífi þig í sundur samstundis, og hefði það orðið mér til ámarlið. Hafa þó gættir látið mér nóg mótlæti að höndum þera, þó þetta bætti íst ekki á; þar sem eg sit hér og harma minn ágæta húsféðanda, og el upp alifótt hans til borðs handa öðrum mönnum, en hann kann sjálfur að vera matþurfi; má vera að hann sé nú að hrekjast um bygðarlög út lendra manna, ef hann annars er á lífi og sér ljós sólarinnar. En kom þú með mér, gamli maður, við skalum ganga til hús, skaltu þar neyta matar og víns, sem þig lýstir til, og segja svo, hvadan þú ert, og í hvada raunir þú hefir ratad. Að því mæltu gekk

sá lágæti svínahirdir á undan heim til bæjarins, leiddi Odysseif inn, og band honum að sitja, sópari saman lþugi í bing undir hann, og breiddi þar ofan á stóra og há-mikla gærni af lodinni villigeit, sem hann var vannur að ligga á ssálfur. Odysseifi þótti vænt um, að hann tók sér svo vel, tók til orða og sagði: Seifur og aðrir ódauðleikar gudir veiti þér, gestgjafi, allt hvað þú helst vilt ætja þér, fyrir það að þú hefir veitt mér vildofu svo góðsúlega. Eomeus svínahirdir svaraði honum og sagði: ekki hefir mér, gestur, að taka illa á móti nokkrum gestkomanda, þótt enn aumlegri væri, en þú ert; því allir gestir og þursameun eru undir vernd Seiso. En það má segja um greidann minn, að ljúf er lítil gjof; er þrælum svo varid, að þeir hafa ætíð einhvern beið, þegar úngir lánardrottmar taka við yfirráðum. Því er nú midur, að gúðirnir munu víssulega hafa hamlad þeimfar húsbónda míns; mundi honum hafa sarið við mig, ástamlega, og veitt mér góðan stofu, hús og bújard og góðan fvennkost, einn og margur góðviljadar lánardrottinn hefir veitt þræli sínum, þegar hann hefir þjónað honum dyggilega, og guð hefir þar á ofan bleisad skorf hans, einn og mér lánast þessi mín ídja, sem eg alltaf hef stundad; mundi því húsbóndi minn hafa veitt mér margt hagræði, ef hann hefði hér til elli aldur alid. En, því er midur, hans nýtur ekki lengur við. Eg vildi, að ættin hennar Selenu væri með öllu til grunna gengin, því sú kona hefir mörgum manni á lue komid. Því til þess að halda uppi sænd Agamemnons, fór húsbóndi minn til þeirrar hestaudugu Musborgar að berjast við Trójumenn. Þá hann hafði þetta sagt, barta hann fljótlega að sér fyrtiling með lindanum, og gekk út í

svínastíurnar, þar sem grískir voru inni bregdir, tók þaðan tvo grísi, og slátradi báðum; síðan sveid hann þá og bræjði, og stakf stýkkjunum upp á teina. En er hann hafði steikt stýkkinn, þar hann þau brennheit á teinunum fyrir Odysseif, og sáði yfir þau hvítum þogggrjónum; hann blandadi hunánsætt vin í skál, settist gagnvart honum, héldt að honum að borða og sagði: borða þú nú, gestur minn, grískahjærid, sem við þrælarnir höfum að bjóða; bidlarnir, sem effert fleptu um roidi gudanna og aungva meðanumkum hafa, þeir eta althvéltn. Þeim sæln gudum líkar ekki offretjan, en réttvísina og sanugirninna virða þeir. Þjandmenn og órinir, sem velta uppgangur í landi annara manna, halda þó heim til sín aptur, þegar Seifur hefir gefið þeim svo mikid herfáng að þeir fá farn á skip sín; og jafnvel að þessháttar mönnum kemur rammur ótti fyrir hesudinni. En bidlarnir hérna hafa víst fengið einhverja vitneskju, og heyrt einhverja vestrétt um hans ógæfufaman dauda, fyrst þeir vilja ekki bera upp bön, ord, eins og fleur er til, né heldur fara aprur til hetmíla sína. Nei, þeir sitja málráðir og eta upp eigurnar í óhöfi svo eingin gegud er á; uótt og nýtan dag, sem gud gefur yfir. Slátra þeir sénu, og nægir þeim aldrei ein kind eða tvær til uiderlags; eins eyða þeir vinnu ógegndarlega, og tæma hvört ílátid eptir annað. Þar voru þó effert smáræði, elgurnar hans; eingitun höfðingi, hvorki á meginlandinu, né á sjálfri Ítönn, er eins ríkur og hann, og ekki elga tuttugu menn til samgus aðra eins audlegd. Eg skal nú telja þéc upp fæð hans: hann á tólf hjardir (nauta) á landi, eins margar sandahjardir, eins margar svínahjardir, og jafn margar stórar geithjardir; fylgja þesen fé bæði leigu:

smalar og hjardmenn sjálfs hans. En hérna ganga ekki færri en ellefu stórar geithjardir á úteyinni, og sitja rættir menn yfir þeim; hvort þeirra færir bidlunum dags daglega eina kind, félegasta hafurinn, og er þó allt geit fêð vel feitt. Eg gæti svínanna hérna, og hirti um þau, og vel eg úr þeim besta góltinn og sendi þeim.

Medan hann var að tala þetta, át Odysseifur flekkid með góðri lyst, og drakk vínið í gíð; en ekki fór honum orð af munni, því hann var að upphugsa eitthvad bidlunum til meins. En er hann hafi snæðt, og etid sem hann lusti, stenkri svínahirdirinn á bikar, sem hann var sjálfur vanur að drekka af, og rétti honum hann fullann af víni. Hann tók við, og þókti vænt um, taladi til hans hræðum orðum og sagði: hvort er það þá, kæti, sem hefir keypt þig með eigum sínum? hvort er sá maður, sem er svo vellandugur og völdugur, eins og þú gatst um, og sem þú heldur að ríkið hafi, þá hann fór til að halda uppi sámið Agamemnonns? seg mér það, ef þú mætti, að eg þekki þenna mann, sem þú lýfir þanninn. Það má Seifur vita og aðrir ódandlegir gúdir, hvort eg hefi fêð hann svo, að eg geri sagt nokkud í fréttum af honum; en víða hefi eg flækt. Sá fyrirmannlegi svínahirdi svavarði honum: gamli maður, ekki mun kona hans eða sonur leggja trúnað á sögur neins flökkumanns, þó hann komi og segi eitthvad í fréttum af honum; því flökkumeun, sem vilja láta greiða fyrir sér, flækva fréttum upp úr sér, og gefa ekki um að segja iart. Og beri svo við, að einhvort flökkumadurinn komi til Ítálandis, þá fer hann til háfsmóður minnar, og fer þar með einhvörn hégómann. Hún tekur honum að

sonnu vel, og gerir honum gott, og spur hann tíðinda,
 en þó er hún grátandi, svo tárin hrynja af angum
 hennar, eins og konn er vandi til, þegar hún hefir
 mist mann sinn í útlandum. Eius gati þad sfoð, að
 þú, gamli maður, sfoðvabir upp einhvætri lygalögum.
 Hitt man þó sagnara, að tífi hans mun lotid, og
 hundar og ílfygli munu vera búin að slíta hræ hans,
 eða sifarnir í sjónum að seta þad, en bein hans ligge
 ja þar sandi vorpin við sjáfarströndu. Slíkan dauðs-
 daga hefir hann hvepr þar, og er þetta sorgvænlegt
 fyrir alla vini hans, en allra helst fyrir mig; því þó
 eg fari um víða verslbu, mun eg ekki hér eptir fyrir hita
 eins godau húsbónda, og ekki þó eg kæmi apur í hús
 fœdur míns og móður minnar, þar sem eg var borium
 og barnfœddur; og ekki sakna eg foreldra mínna eins,
 þó mig láugi til að sjá þá heima í fœdurlandi mínu,
 eins og mér er eptirsjá að honum Odysseifi, síðan
 hann fór úr landi. Eg fyrirverð mig, gestur, að nefna
 hann nafni sínu, þó hann sé ekki viðstaddur: hann
 fór svo vel með mig, og lét sér svo hjartanlega annat
 um mig; eg kalla hann heltur „Herra góðan“, þó
 hann sé fjörverandi. Eá. þrantgödi, ágati Odysseifs-
 ur svaradi honum: fyrst þú, vinur, ert svo tottrýgginn,
 að þú nestar með öllu því sem eg segi, og fullhrðir,
 að hann muni ei frammar heim koma: þá vil eg tala
 nokkud meir hér um, og slulu þad ekki vera orðin eins
 ber, heldur skal eg leggja eia á ofan, að Odysseifur
 mun koma. Lannu fyrir þessi sagnadartíðindi ástíl
 eg mér að fá undir eins og hann er kominu á heims-
 ili stæ; en fyrir skal eg altrei taka nokkur sögulaun,
 hvað núfíd sem mér liggur á: því þann mann hata,
 eg jafnt og Sædefar grindur (helgrindur), sem lætur

sátæktina koma sér til að fara með hégómastraf. Viti þad Seifur, fyrstur guda, og þetta gestabord, viti þad eldstalli hins ágæta Odysseifs, sem eg nú er til kominn, að allt skal þad rættast, sem eg nú segi: Odysseifur mun koma hér til lands á þessu ári, sem nú stendur yfir, hann mun koma heim um næstu mánaðamót, og hefna þar á hvörjum þeim, sem vansa getur konu hans og hans fræga syni. Comeus svígar: hircir svaradi honum: Þad er hvorttveggja, gamli maður, að eg mun ekki gjalda þér þessi sögulaun, enda mun Odysseifur ekki framar heim koma. Eittu heldur í makindum við dryðkinn, og tölum um annað en þetta: Vertu ekki að ríffa þetta upp fyrir mér, því hugur minn ángrast, í hvört sinn sem einhvör minnist á minn nærgætua húsbónda. Við stulum ekki fast um eidiann, sem þú vaukst; eg vildi bara, að Odysseifur kæmi, eins og eg óska þess og Penelópa og gamli Laertes og sá godumlífi Telemachus. En nú tekur mig sárast til Telemachusar, sonar hans Odysseifs. Fyrst létu gudirnir hann renna upp, eins og hríslu, svo eg héldi hann mundi verða aungvú síður en fadir hans, þá hann kæmist í mannatölu, því hann var afsbragð að vexti og vænleik. En síðan hefir annaðhvort einhvör þeirra ódaudlegu guda, eða þá einhvört maðurinn glapíð vitsmuni hans, því hann fór til hinnar helgu Þýlusborgar, til að spyrjast fyrir um fædur sinn, en þeir gæfugu bíðlar sitja fyrir honum, og ætla að seta honum á heimleidinni aprur, til þess að afkvæmi hins godumlíka Arkesíusar verði aldauda fræðsarlaut á Ítöku. Við stulum nú ekki tala um hann lengur, hvort sem hann svo hefir bana bedíð eða Kronosson hefir haldíð yfir honum hendi flanni og látíð

hann af komast. En seg mér nú, gamli maður, frá raunum sjálfs þíns, og inn með sannindum, svo eg verði vífari: hvort ertu, og hvorra manna? hvar áttu heima, og foreldrar þínir? á hvaða skipi komstu? hvortu inn stendur á því, að þú varst fluttur til Íslands? hvortu flutu þig? því ekki muntu hafa komið hringad yfir land. Sá ráðagsbi Odysseifur svaradi honum og sagði: eg skal þá segja þér þetta með fullum sannindum. En þó við hesdum núna báðir mat og sett vin til nokkurrar framþúdar, og mættum síra þér fyrir að máltíð inn í bæ, án þess að ganga til verka með öðrum mönnum, þá mundi eg þó traudlega fá lokid ránaafgu minni árláugt, ef eg ætti að telja þér þrautir allar saman, sem eg hafi í ratad að ráðstöfun gudanna.

Eg er fæddur í þinni víðlendu Krítarey, og var faðir minn audmaður mikill. Hann átti marga adra sonu, sem uppfæddust á heimili hans; þeir voru stílgetnir, og hafði hann átt þá við konu sinni. En þó eg væri frilluson og ambáttarson, þá hafði eg þó jafnt yfirlæti af Bastor Gylafussyni, sem hinir edalbornu sonir hans. Hann var faðir minni, og var hann um þær mundir í svo miklum metum hjá alþýðu manna í Krítarey, fyrir sakir fullsælu, audlegdar og sonastyrks, eins og væri hann einhvör af godum. En er Dana góðjurnar höfðu farid með hann niður til Gadesar heims, þá skipu hans hugstöru spurir milli sín eigum hans. Náttu litlu midludu þeir mér af arfinnum, og létu mig hafa bæarhúsin í mínum hlut. Eg kvongadist; og fékk velkríkrar konu sökum atgervi minnar; því ekki var eg lítilmeuni eða flóttagjara í orustum. Þó effert sé orðid eptir af mér núna, þá er margtöld eynd hafi

mædt mig, þá vonar mig samt, að þú getir gískad þér til gráfsins, þegar þú sér kólfinu. Satt er best að segja, að þan Áres og Átena gáfu mér áráði, og gerðu mig að berserk til framgaungu. Þegar eg vildi vinna skada óvinum mínum, og eg hafði valið einn hversja afburðarmenn til að gera þeim launfatur, þá horfði eg aldrei í lífsháðlann, heldur stótt fram fyrst; ur allra með spjót í hendi, og drap niður allt af óvinunum, sem ekki gat forðað sér á hlaupi. Elíur bardagamaður var eg. Ekki var eg fyrir landvinnu eða búshöflun, sem gerir þau efnilegu börn svo þröskaleg. Eg hafði gaman af herskipum og orustum, spjórum og sverum; þetta, sem er hræðilegt í sér, og æðrum stendur ógn og óföð af, var mín stefnum; og hefir gnd víst gert mig svo lyndan, því ymsum láta ymsar idnir. Áður en synir Álfæa fóru leiðangurinn til Trójanlands, hafði eg nínusinnun farid í viking, og ráðid fyrir mönnum og skipum; fórst mér allt vel úr hendi, valdi eg af óskiptu herfangi slíkt er mig lysti, og fékk mikid fé síðar í hlutskipti mitt; varð eg brátt velmegandi, og gjörðumst eg þáðan af höfðingi mikill og virðingamaður ur meðal Ríteyínga. En er hinn háþrumandi Seisur hafði ráðid þessa ófagnadarfö, er svo mærgum mánni varð að tjóni, þá báðu menn mig og hinn fræga Idomeneis að gefast fyrir líðar á herskipum og fara til Illusborgar; skoraði alþýða svo fast á okkur, að einginn vegur var undan að afast. Véc synir Álfæa héldu þar ófrid í níu ár, en á tíunda árinu lögðum vér borg Priamuss í eyði, og flögðum heim síðan; dreifði gud þá Álfæum víðs vegar. En þá ráðvís Seisur bjó mér, vesalum manni, nýja mæðu, því eg undi ekki nema einn mánuð þeina að þú mínu hjá

börnum mínum og eiginföng; en þegar hann var lið-
 inn, hófst mig að sigla til Egyptalands með vel úts-
 búin skip og einwala lið; bjó eg nú nín skip, og söfn-
 udust menn skjótt að mér. Þar eptir sótu mínir kærn
 félagar í sex daga að veizlum, en eg lagði til margt sláts
 mífé, bæði til blóta handa godunum og til bordhalds
 handa foranantum mínum. Á fjönda degi stígum vér
 á skip, og sigldum frá þeirri viðlendu Krítarey í hvoßs-
 um landayrðingi sagan bor; gengu skipin svo mjúkt,
 eins og vér værum að sigla forstrepmis; lestist ekkert
 skip fyrir mér, og aungvum af oss varð meint eða
 fránkt, sátum vér fyrir, og létum vindinn og skip
 stjórnamennina ráða stefnunni. Á fimta degi komum
 vér til þess fagurrennanda Egyptaslióts, og lagði eg
 þeim bordrónu skipum upp í skjótid. Nú bad eg mína
 kærn förmanta að vera fyrir við skipin, þar sem vér
 höfum tekið land, og gæta skipanna, en sendi menn
 upp á leiti á uppsjórn. En með því þeir voru ofskopar
 og fylgdu einræði sínu, þá tóku þeir brátt til að eyða
 hina sögru afra Egyptalandsmanna, ræna fönum og
 börnum, og drepa karlmannafólkid. Nú barst hersaga
 að skjótt til borgarinnar; og er borgarmenn heyrdu
 hersöguna, komu þeir andireins og hósti af degi, og
 var þá hvert völluð þakinn fótgaungumönnum og vagna-
 liði og leiptranda málmi. Sá þrumugladi Seisfur
 kom þá illum flóttu í lið mitt, og þordi einginn af
 minum mönnum að veita viduám, því háfðinn var á
 allar hendur; drápu þeir þar margna menn af oss með
 þeimtum vopnum, handrófu samna, og leiddu á land
 upp í ánand. Þá lét Seisfur mér, eitt ráð til hugar
 komar; og vildi eg þó heldur, að eg hefði legið þar-
 dandur í Egyptalandi, því nú ógæfa lá eun fyrir

mér. Eg brá fljótt við, tók hann veigerða hjálm af höfði mér og skjöld af herdum, og fastaði niður spjótið, sem eg héldt á, gekk svo á móti vagni konungs, tók um kné hans og kisti, en hann aumkvæmst yfir mig, og gaf mér grid, lét mig upp í vagninn hjá sér, og flutti mig grátanda heim til sín. Margit af munnnum um hans vildu þá ráðast að mér með spjótum, og vína á mér, því þeir voru orðnir áfarenir; en hann lét þá ekki ná að gera það, því hann óttadist reiddi Seiso, sem er verndargod gesta og hesnir strengilega illverkanna. Eidan var eg þar í sjö ár, og græddi mikid fé hjá Egypzkum, því allir greiddu fyrir mér. En þegar hið áttunda ár gekk í garð, þá kom þar Fenistur maður nokkur, hann var svikari og skelmir, og hafði gert mönnum margt illt. Hann gat talad mig upp með fláræði sínu til að verða sér samferda til Feníkaland, hvor hann átti hús og eignir. Þar var eg hjá honum um heilt ár. En er mániðir og dagar voru liðnir, árid komid í fring, og mj misseri gengu að garði, flutti hann mig á skip, sem átti að fara til Líbyu, laug því til, að eg ætti að hjálpa honum til að ferma, en ætladi að selja mig þar mansali, og fá fyrir mig mikid verðkaup. Eg varð að fara með honum, þó eg tryði honum illa. Skipid gekk vel, því á var hvasi landvæðingur, fugur byr, og hældum verðjuleid fyrir ofan Bítarey. Þjó Seisur þá skipverjum mannskæða; því þegar vér vorum komnir í hvorf frá Bítarey, og hvörgi eggdist til landa, og ekki sást nema himin og haf. Þá lét Kronusson svartan skímkoff upp stíga uppí yfir því rímgóða skipi, og varð dimmt á sjónum, þar sem moffurinn var yfir. Í sama vefsangi þrumadi Seisur, og fastadi reidarslagi á skipid, en það

hringsnérist allt, og seltist brennusteini, þá það varð lofðid af reidarlagi Seifs. Allir flíðverjar féllu þá út: byrðis, og veltust í bylgjunum umhverfis skipið, eins og krákur, og lét gud þeim ekki heimkomu andid verða. En þegar eg var í þessum naudum staddur, lét sjálfur Seifur það geymslora siglutré hins stafnbláa skips berast upp í hendur mér, til þess eg ean skyldi af komast úr lífsháða; héldt eg mér þá utan um siglutréd, og hraktist svo í fárvidrinu. Eg hraktist í níu daga, en tíundu nóttina skoladi stórsjórin mér upp að Tesprótalandi. Þar tók æðlingurinn Seidon, Tespróta konungur, móti mér, og vildi ekkert fyrir hafa; því son hans hafði borið þar að, sem eg lá yfirkominn af þrenu og iunkulsa af morgun:neynni: hann rétti mér hönd sína, reisti mig á fætur, og leiddi mig heim til hallar föður síns, og fétt mér klæði til að vera í, bæði yfirhöfn og kyrtíl. Þar frétti eg til Oðysseifs, kvadst Seidon hafa hýst hann og tekið honum vinsamlega á heimleið hans til síns föðurlands. Hann sýndi mér alla þá sjárhuti, sem Oðysseifi hafði bættst, eirid og gullid og það seigunna jærn. Eg held hann hefði getað fædt annan mann til, allt fram á tíunda mannesaldur; svo voru þær gersemar margar, sem hann átti í geymslu í herbergjum konungsins. Róngur kvad hann ferðast hafa til Dóðónu, til þess að heyra undan því hálaufgada eikitré gudsins, hvada ráð Seifur legði til, hvort hann skyldi koma heim til hins frjóffarna Írökulands eptir svo lánga burtuveru á allra manna vitordiða leynilega. Hann sör lífa, svo eg sjálfur heyrði, þegar hann dreypti dreyppiförn í höllinni, að skipið væri fram sett, og menn til ferðar ráðnir, sem skyldu flytja hann heim í sitt færa föðurland. En mig lét hann

sara frá sér ádur; því svo stöð á, að eitt skip, sem Tesprótar áttu, ætlaði til Dúlífseyar, sem er hventiland gott; þauð konungur þeim að flytja mig þágang til Afastus kóngs, og þauð mér allra virkra. En þeir höfðu illt ráð með höndum við mig, til þess eg enn skyldi rata í hafalega ógæfu. Því þegar hafskipið var komið langt undan landi, þá tóku þeir saman ráð sín að gera mig að ánaudugum þræli. Þeir færðu mig úr yfirhösninni og kyrtlinum, sem eg var í, og fástuðu yfir mig vonðri flík og kyrtli, sem hvortveggja var gætt; það eru nú þjatarinnar, sem þú sérð á mér. Þeir komu um kvöld til ens víðsýna Þotulands; bundu þeir mig þá fast á því þóprusterka skipi með harðsnúnum kaðli, en stigu hjáfir á land í flyndi, og tóku kvöldverð á sjáfarströndinni. En gudirnir leyfðu hjáfir fyrirhafnarlaust þann fjötur, sem á mig var lagður; vafði eg þá flíkinni um höfuð mér, fór ofan með því hestada stýri, lagðist á sjóinn á grífu, og greip báðum höndum til sunds, og bar mig skjótt í hvarf frá þeim. Eg fé á land, þar sem var runnur nokkur í einum blómlegum skógi, fleygði mér niður, og lá þar. Þeim þótti sítt í brotið, og fóru að svipast eftir mér, en af því þeim þótti ekki ráðlegt að leita langt, stigu þeir aftur á skip. En hjáfir gudirnir leyndu mér, og var þeim það andveitt; síðan leiddu þeir mig heim að bæ viturs manns, því mér á enn að verða auðid lengra lífs.

Þorinnus svínahirðir svaraði honum og sagði: allmikill raunamalur ertu, gestur, og mjög rennur mér til ríffa allt það er þú segir frá raunum þínum og þrafningum. En hitt er grunur minn, að það, sem þú segir um hann Oðysseif, muni ei alláskostar sattu, og

þykti mér það allótrúlegt. Hvað viltú, gamla madurinn, vera að skrölva því, sem eingin er tilhæfa til? Mér er sjálfum sulkununge, hvað um heimsför húsbónda míns líður, að allir gútnir hafa lagt á hann allþinga reidi. Þar sem þeir ekki hafa látið hann falla í Tréjúlundi, eða deyja í vina höndum að afloknu stríðinu. Því ef svo hefði farið, mundi allir Alfear hafa orpið hang eptir hann, og þá mundi hann hafa aflað syni sínum mikillar frægðar eptir sinn dag. En nú hafa Sveptinornirnar hlífð hann í burtu voseiflega, svo orðstír hans er einginn uppi. Eg sit héra yfir svíntum, og er affektur frá öðrum mönnum, og ekki læmt eg til borgarinnar, ef sú vitra Penelópa hefði ekki sagt mér að koma, þegar einhver fregn bærisk einu hvörstadar að. Serjast borgarmenn þá utan um mig að spyrja mig tíðinda, bæði þeir sem harma af þeirri laungu burtuveru húsbónda míns, og einn þeir sem hafa gaman af því að eta upp elgur hans bótalaust. En mér er orðið leiðt að forvitnast um fréttir og spyrja tíðinda, síðan etólski madurinn laug að mér. Hann hafði vegið manni, og farið farflóttu víða um lönd; hann kom til húsa mína, og tók eg við honum báðum höndum. Hann kvadst hafa séð Odysseif hjá Idomeneifi í Krítarey vera að bæta skip sín, sem brotnað höfðu í ofvibri, og kvad hann koma mundi annathvört að næsta sumri, eða þá að næsta hausti, með sína ágætu félaga, og hafa með sér mikla fjárhætti. Því gúð þeir látið þig, rannamæddi gamli madur, bera að hlífum mínum, þá ræð eg þér að leita ekki hýll minnar með skjali eða skrumi; það er ekki fyrir þá skuld, að eg virði þig og tek þér vinsamlega, heildur af lotningu fyrir Seifi, sem er verndargóð gestanna,

og af meðanarkvæði yfir sjálfum þér. Eð ráðagóði Odysseifur svaradi honum og sagði: allmikil tortenggni býr þér í brjósti, að eg finni ei geta talid þig á milt mál eða komid þér til að tala mér, þó eg hafi eidd við lagt. En látum oss nú gera þann samning okkar á meðal, og kllum báðir gúfina til vitnis, sem á Olympi blia, að ef svo fer, að húsbóndi þinn komi í þetta hús, þá skaltu gefa mér yfirhefn og fyrtil til að vera í. og láta flytja mig til Dulikseyar, þó þágangad vildi eg komast. En fari svo, að húsbóndi þinn komi ekki, eptir því sem nú hefi eg sagt, þá skaltu gera þræla til mín og láta steppa mér ofan af háfum fletri, til að leida öðrum fátaklingum að gabbu menn. Eð ágæti sveinahjrtir sva aði honum og sagði: þá vænti eg fái fyrst lofid og orðsörinum hjá monnum bæði í brád og lengd, ef eg býð þér fyrst inn í bæ minn og geri þér greiða, en drep þig síðan og tel þig af listi! Þá vænti eg geti með fullu transti heitid á Seif Bródnisson til hjálpar mér! En nú er mál komid að taka kvöldverð. Eg vildi, að sveinar mínir kæmi sem fyrst heim, svo vér gætum bliid oss góðan kvöldverð hér í bænum.

Þannig tölundust þeir vid. Nú komu svínasmalarnir heim með svinin, og byrgdu þau í þeim stíum, sem þau vóru vön að liggja í; var allmikil gnaud í svinunum, þegar þau vóru komln í stíurnar. Eð ágæti sveinahjrtir bauð þá sveinum sínum og sagði: færið hingat besta svinið, eg ætla að slátra því handa þeim aðkomna gesti; skulum vér og sjálfir gledja oss með, því vér höfum lánga armæðu haft og margt illt þolad fyrir þau hvittentu svín, þar sem þó aðrir menn eta það bótalaust, sem vér höfum alla fyrirhöfnina fyrir

ir. Ad því mæltu klauf hann eldividinn með beittri
 øri, en þeir leiddu inn fimmm vetrar gamalt svín, næsta
 feitt, og héldu því hjá eldstónni. Evinahirdirinn
 gleyindi ekki þeim ódauðlegu gúðum, því hann var góðs
 ur maður: hann vígdi blóðið með því að fasta höfuðs
 hári þess hvíttenta svíns á eldinn, og bað til allra
 gúðanna, að sá vitri Ódysseifur næði að komast heim
 til sín. Síðan reiddi hann til hogg, og laust svinið
 með óklofna eiftíðis; svinið væfist, en dínir stáru
 það og svítu. Líndu svo í sundur. Þá tók svina-
 hirdirinn blóðbita af öllum limunum, og lagði þá hrág
 ofan á þá feitu neyju, láði þar á þyggmjöli, og lagði
 það svo á eldinn. Síðan brytjudu þeir limina, stungu
 stykkjunum upp á teina og steiktu gætilega, tóku svo öll
 stykkin af teinunum, og létu þau öll saman á steikaras
 bordin. Evinahirdirinn stóð þá upp til að skanta,
 því hann var réttgænn maður; hann deildi öllu slátri
 inn í sjö jafna hluti, tók einn hlutinn, gerði bæn sína,
 og lagði hann fyrir Landvættarnar og Hermes Maja-
 son; síðan fékk hann hvarjum sinn skamt, en Ódysseifi
 veitti hann þann heidur, að hann lagði fyrir hann svins-
 hrygginn, elns og hann var sig til, og þókti húsbónda
 hans það mikil yfirding. Þá taladi hinn ráðagóði Ódys-
 seifur til hans og sagði: eg vildi óska, Eomeus, að
 þú værir fædur Seifi eins kær, eins og mér þykir vænt
 um þig, fyrir það að þú heidrar mig, umkomulausan
 mann, með góðum veiðingum. Eomeus svinahirdir
 svaradi honum og sagði: borða þú, gestur góður, og
 nept þess, sem hér er fram reidd, það er elns og eg
 á það til. Guð veitir eitt, og sýnjar um annað, allt
 eptir því sem hans er vilji til, því hann megnar allt.
 Ad því mæltu fórnaði hann frumsórnina hinum ellifu

gudum, og er hann hafði dreypt því flæra vini, rétti hann drenpiferid að Odysseifi borgarþjóf, þar sem hann sat við sinn deilda verð. Messavlius útbjótti þeim braudi; þann mann hafði svínahjerdinn útvagað sér á eigin kostnað, meðan húsbóndi hans var utanlands, án alls styrks frá drottningu eða gamla Laertes; hafði hann keypt hann af Takteyarmönnum fyrir sína eigin peninga. Þeir tóku nú til þess tilreiðna matar, er á bord var borinn; en er þeir höfðu borðað, sem þá lysti, þar Messavlius braudid frá þeim. Stundugu þeir svo til hvílu, og voru nú saddir af braudi og flekki.

Um nóttina var illt vedur og tunglsleysa, lét Seisfur rigna alla nóttina, og var á hvað útnyrðingur, sem allajafna er vætusamur. Þá vildi Odysseisfur frelsta svínahjerd sinn, og vita, hvort hann mundi vilja fara af yfirhæfn sinni og ljá sér, eða þá bjóða einhverjum sveina sinna að gera það, því Eomeusi var mjög annat um gestinn; Odysseisfur tók þá svo til orða: heyr, Eomeus og allir þér sveinar! eg ætla að segja nokkud núna mér til gildis, fyrst vinið hefir gjört mig æran; því einnatt hefir vín komið hyggnastra mauni til að sýngja mikid, hlæa dátt og dansa; opt hefir það líka látið það ord um munn líða, sem betur hefði verið ótalað. En fyrst eg einusinni fór upp úr með þetta, þá skal eg ekki láta það niður detta. Eg vilði eg væri núna með sama úngdóms fjöri og með sömu fræptum ósterdrum, eins og eg var, þegar vér eitt sinn fórum með flokk upp að Trójuborg og gerdum þar launsátur. Þeir voru fyrir sátinni Odysseisfur og Menelás Atreísson, og eg var hinn þriðji fyrirlíði með þeim, því þeir höfðu mælt til að eg færi með sér. Þegar vér komum að borginni og þeim háfa borgar;

vegg, flepgdum vör ofs niður í herðunadinn, þar sem þeir fértu runnar vörn hjá barnum, og lágun þar í rerra-essu í veitun nokkur. Um nóttina eptir var illt að vera þriðjast í norðavindinum flötad þá var frost, en hjólað að ofan, laðt í miðinu, og flakadi stjoltuna. Allir menn áttu en eg hófu þar eftir-hafast og fyrsta, svafu í m. línun og hófu þar fé: stiltuna; en eg hafði verið svo ófersið, þegar eg fór af stad, að slija yfirhafa mína eptir hjá lagsmónum mínum, því eg forstól að mér mundi verða kalt; fylgdist eg svo með, að eg hafði ekki nema stjöld minn og fagra brynteru. En er lifa mundi þristingur nætur, þá stjornunur vörn komur til hídagistad, þá hlyti eg okkoganum í Oðrseis, sem næstur mér lá, þá vaknaði hann strey við; sagði eg þá til hans: seldor: Laerteson, ráðagóði Oðrseisur! eg held eg ætli ekki að haldan lifian lengur, kuldinn títur mig svo, þó eg er yfirhafaarlans; mér vard á sú stjysa að fara inn: gíættur heiman, svo nú hef eg eingin flöpuð rad! Evi mætti eg, en houn kom þá eitt ráð í hug, þó hann var einn til lítræðanna, eins og hann var til framgaungunnar. Hann sagði við mig, og taladi ófurlágt: þegi þú nú, svo einginn af hinum Affemni heyrir til þín! Eidan reis hann upp við okkoga, studdi hönd undir kinn, og tók til orða: heyrir, vinir, mér birtist draumur í svefni, sendur af guði. Heldur til langt höfum vör forid frá flöpunum! Þari nú einhværr, og segi hereshofet gjanum Agamemnoni Atreissyni til, svo hann geti sendt hlöga að fleiri meun frá flöpunum! Evi mætti hann, en Tóant Andremonsson reis þá upp í flöndi, lagði af sér purpurastíktju sína, og hljóp af stad til flöpanna; en eg fór í yfirhafa hans og lá í heuni, þar til að

dagur ljómadi, og þá varð eg segin. Eg vildi eg vært nú með sama úngdóms fjöri og sömu fróptum öfferðum, eins og eg var þá! Þá mundi einhvert af svínas smáluum, sem hér eru við húsin, ljá mér yfirhöfn, bæði af góðvilja sínum og af virðingu fyrir karlmeunsku minni; en nú fyrirrita þeir mig, af því eg er í lélegum for- um. Eomeus svínahirðir svaradi honum og sagði: góð er saga þú, sem þú hefir sagt frágamli maður, og engan hegðoma hefir þú talad, sem ekki heldur á að vera. Þessvegna skal þig ekki klædi storta í brád, né nokkud annad af því sem mótlættur líknarmadur þarf að hafa. En á morgun skaltu aptur hnjá þig í spjarir þínar, því hér er ekki mikid til af yfirhöfnum eða fyrklum að hafa til sliptanna, og ekki nema einn klædnadur handa hvarjum manni. Að því mæltu spratt hann upp, setti rúm handa honum nálægt eldinum, og lét þar í sandar gærur og geitfínn. Þegar Odysseifur var háttadur þar, breiddi hann ofan á hann þykka og stóra yfirhöfn, sem hann hafði hjá sér til vara, að fara í, ef eitthvert hræðilegt óvætur kæmi á. Þannig soaf Odysseifur þar, og sveinarnir hjá honum. En svínas hirðirinn vildi ekki hafa ból sitt þar inni, þar hann þótti þá vera ofslátt frá svínum. Hann bjó sig nú, því hann ætlaði út; þótti Odysseifi vænt um, að hann hafði svo grandgæfilega gát á eignum hans, meðan hann var í burtu. Fyrst varpaði Eomeus beittu sverði um sínar þrefnu herdar, fór síðan í stjólgóða yfirhöfn, mjög þykka, og lét þar utan yfir gæru af stórrí aligeit; því næst tók hann í hönd sér höast spjót, til að verja sig með fyrir hundum og mönnum; gekk síðan af stad, og ætlaði að liggja þar sem þau hvít-

tentu seín fúrdú undir einum hellisfúta í hlé
við nordanátttrinni.

Odysseifs drápa.

Símtánda bók.

Senntaf: Atena segir Telemachus ad fara heim frá Laedemon, og varar hann við fyrirsáti bidlanna. Menelás og Helena gefa honum góðar gjafir, fer hann svo með Písistratus Nestorsyni til Pylushafnar, og tekiur þar móti spámanninum Teoflýmenus. Odysseifur og Eumeus talaft við, og segir Eumeus honum frá foreldrum hans, Laertesi og Antiópu; þá segir hann frá, hvorninn feniskfir kaupmenn ræntu honum sjálfum í Sírey og seldu Laertesi. Telemachus lendir við Ítöku, sendir skipid til borgarinnar, en fer sjálfur upp á land til Eumeusar.

Vallas Atena fór til hinnar landvídu Laedemonar til ad minna hinn frída son þess hugstóra Odysseifs á heimför sína, og reka eptir honum ad fara af stad. Hún fann Telemachus og hinn efnilega Nestorsson, þar sem þeir hvíldu í frambúsinu í holl hins fræga Menelásar, svaf Nestorsson varan svefn, en

Telemakusi kom ekki sætur dúr á auga, því hann hafði miklar áhrögjur um fædur sinn, sem héldu vöku fyrir honum um nóttina. En bláeyga Atena gekk að honum, og sagði til hans: Telemakus, nú hefir þér ekki lengur, að rekast svo langt í burt að heiman, og flísa svo við eigur þínar, þar sem svo öfstopafullir menn eru eptir á heimili þínu. Það skyldi ekki vera, að þeir væri þínir að eta allt upp fyrir þér, og skipta milli sín eignum, og fór þín sé orðin til ónýts. Ekka nú sem skjótast á hinn rómsterka Menelás um fararleyfi, svo þú enn meir hirta þína góðu móður heima; því fædir heimar og bræður eggja hana nú á að giptast Eurymekkusi, þar hann er ráusnarfari en allir þínir bidlarnir, og enkur æ meir og meir á brúðgöfurnar. Hrædd er eg því um, að eitthvort fari það að forgörðum innanstokks, sem þú vilt ekki missa; þú veigt, hvörninn konur eru skipi farnar: Þær draga gjarna allt til muna við þann, sem þær þýja saman við, en minnast ekki framar á sín fyrri börn eða bændur sína, sem dánir eru. Þú skalt því þegar þú kemur heim, fá öll ráð í hendur þektri þernunnar, sem þér þykir þar til best fallin, og skal svo fram fara, þar til gudirnir vísa þér á það kvensfáng, sem þér er sömi að. Eitt er enn, sem eg vil segja þér, og sem þú skalt hugfesta: Þeir hraustustu af bidlunum síra fyrir þér, með nægum líðsyrk í sundinu milli Ítöku og hinnar bróttu Sámseyar, og vilja drepa þig, áður en þú kemst heim í fædurland þitt. En eg kvíði því ekki fyrir skal elnhvort bidlanna, sem nú eta upp eigur þínar, verða kominn undir græna torfu. Þú skalt halda þínu traustsmíðaða skipi langt út frá eyrunum, og sigla ekki nema á nóttum; en þá gudanna, sem gættir þín

og verndar þig, mun senda þyr á eptir þér. Jafnshjótt og þú hefir tekið land í Ítöku, skaltu senda skipid og alla ferunauta þína inn til borgarinnar, en sjálfur skaltu fyrst fara til svínahirdisins, sem gættir soina þinna, og er annað eins góðmenni og sjálfur þú. Þar skaltu vera um nórtína, en svínahirdirinn skaltu senda inn til borgarinnar, að segja hinu vítu Penelopu það í fréttum, að hún hafi þig aftur heilan heime, og að þú sért kominn frá Pólusborg. Að því mæltu fór hún upp til þess hása Olymps; en Telemachus vakti Nestors son af þeim vora svefni, og sagði: vaknaðu, Pisistratus Nestors son! farðu og beittu þeim bófasterku hestum fyrir vagninn, svo við komust: um af stad! Pisistratus Nestors son svaraði honum: ekki tíðir, Telemachus, þó okkur sé annað um ferðina, að vera á ferð á náttarþeli; það mun ekki vera svo langt til dags. Biddu heldur við, þar til sölungurinn, sá frjófami Menelás Utreifsson, kemur með þér gestgjafi, sem hann mun láta upp á vagn þinn, og fæddur þig blidlega að skilnabi. Því: hvort gestur man alla sína æfi til þess gestgjafa, sem andshvnr. honum vinaratiot.

Svo mælti hann, en vonum bráðar ljómadi af degi. Eá rómsterki Menelás reis úr rekkju frá þeirri hárfagra Helenu, og gekk til móts við þá. En sölungurinn, sá færi sonur Odysseifs, varð hans var, þá ferdi hann sig skjótlega í þann stinandi kyrtil, og lagði stóra skiffju yfir sínar þrekau herdar, fór fram, gekk til hans og sagði: seifborni Menelás Utreifsson, þjóðhöfðingi! gef mér nú orlof til heimferðar í mitt fædurland, því nú langar mig til að komast heim. Eá rómsterki Menelás svarati honum: ekki mun eg halda

þér héc lengur, Telemakkus, fyrst þú ert orðinn heim-
súis; aldrei líkar mér við þann gestgjafa, sem tekur
manni fyrst með miklum báteikum, en gerir mann apt-
ur eins leidan á sér. Best er að hafa hóf í hvörjum
hlut. Sá kémur sér jafnilla, sem vísar gestins
um burtu, þegar hann vill vera, og hinn, sem heldur
ur honum, þegar hann vill fara. Við þú nú, þánga-
að til eg færi þér þær sögru gjafir, sem eg ætla að
láta upp í vagn þinn, svo þú getir flóðað þær sjálfur.
Líka ætla eg að segja konunum, að tilreida góðan dags-
verð í höllinni af heim nægtum, sem til eru; það er
bæði til vegg og frama, og líka til endurnæringar, að
taka dagverð, áður en maður byrjar lángferð yfir land.
Ef þú vilt fara aðra leið, og ferðast um Sellenaland
og yfir miðe Argíaland, þá biðdu við, eg ætla að
fara með þér sjálfur, eg skal beita hestum fyrir vagn
og fylgja þér í bygðarlög manna, og mun einginn láta
okkur tómhendta burtu fara, heldur gefa okkur einhvers-
ja gjaf að flílnaði, annaðhvort einhvern fallegan eirteril
eða pott, eða tvo mullasna, eða gullbikar. Sá greiði
Telemakkus svarði honum: seifborni Menelás Atreífs-
son, þjóðhæfðingi! Eg vil nú fara heim til mín, því
þá eg fór heiman, flíði eg aungvan eptir til að gá að
eigum mínum. Eg er hræddur um, að eg týnist sjálf-
ur, meðan eg er að leita að mínum ágæta föður,
eða þá að einhvert góður gripur hverfi úr herbergjum
mínum.

En er sá rómsterki Menelás heyrði þetta, baud
hann strax konu síni og þernunum að efna til
dagverðar í höllinni, því nóg var til af öllu innanhúfs.
Þá kom til móts við hann Eteoneifur Boetusson,
sem bjó skammt frá honum; var hann þá nýkominu á

setur. Sá rómgóði Menelás bad hann kvefja upp eld, og steikja eitthvað kjötkyns; og gjörði hann, senn hann band. Síðan gekk Menelás ofan í þann ilmríka geymslusal, og með honum Selena og Megapentes. En er þau komu þar sem gripinir voru, þá ról Altreifsson tvíhvölsadan bílar, en bad Megapentes, son sinn, að halda á silfurskaptkeri. Selena gekk þángað sem hirzlurnar voru, átti hún þar allavegalíka mortla, sem hún sjálf hafði brúð til; tók sú ágata kona, Selena, upp einn af þeim, og héldt á, var sá mættullinn stærstur og glitmestur, ljómadi eins og stjarna, og lá nedst úr af mættlunum. Síðan gengu þau fram eptir höllinni, þar til þau komu til Telemakkus; mælti þá hinn bleikhári Menelás til hans: Telemakkus, sá háþrumandi Seifur, ver Gerú, láti heimferð þína ganga hér að öðrum! Nú vil eg gefa þér þá fallegustu og þýmætustu gerseni af öllum þeim gripum, sem til eru í húsi mínu; eg vil gefa þér fallega tilbúid skaptker, það er allt úr sífri, og gulli búinir barmarnir. Gestsfestur hefir smíðað það, en öldingurinn Sedímus, kóngur Sidonsmauna, gaf mér það, þá eg gisti í húsi hans á heimferð míni. Þenna grip vil eg nú gefa þér. Ald því mæltu rétti öldingurinn Altreifsson að honum tvíhvölsadan bílar, en sá sterki Megapentes setti fyrir framán hann það ljómandi silfurskaptker, sem hann héldt á. Þá gekk hin einnfagra Selena til hans, hún héldt á mættli, tók til orða og sagði: eg gef þér líka þessa gjof, sonur fær; það er handbragðid hegnar Selenu á henni. Þú skalt færa konu þinni þessa gjof á brúðlaups degi þínum, en þángað til skal hún vera geymd í höllinni hjá þinni kærri móður. Öffa eg að þér gangi hamingjusamlega fer þú til þíns velbygda húss

og til fædurlands þíns. Ad því mæltu fékk hún honum mottulinn, en hann tók við, og þókti vænt um; síðan tók æðlingurinn Písiſtratus við gripunum, flodadi þá alla með undrun, og lagði þá niður í vagnſteinið.

Sá bleikhári Menelás leiddi þá nú inn í stofu, og settust þeir þar á legubekkina og hástöðlana. Þá kom þjónustumei med handlaugarvatn í fallegri vatns-könnu af gulli á silfurſati, og helti á hendur þeim, ad þeir þvæði sér, og setti hjá þeim velſtafið bord; en sú heið- virða matſelja kom með braud, og lagði fyrir þá. Bó- etusſon var þar hjá, ſkar kjótid og ſtanteibl, en ſon- ur hins fræga Menelás ſſenkti vínið. Tóku þeir nú til þeſs tilreidda matar, ſem á bord var boriinn. En er þeir höfðu etid og drukkid, ſem þá lýſti, fóru þeir Telemakkus og fá eſnilegi Neſtorsſonur, og beittu heſtunum fyrir, og ſtigu upp í þann ſjóbreytta vagn. Óku ſíðan fram úr forðyrinu og þeim ómanda ſtölpas- gáangi. Sá bleikhári Menelás gekk á eptir þeim, og hældt í hægri hendi á gullbikar með ljúffengu víni handa þeim til ad dreypa dreypifóru, áður en þeir færi af ſtad. Hann ſtód fyrir framan vagninn, kvaddi þá og ſagði: Farid vel, ſveinar, og ſkilid til þjóðhöfðingjans Neſt- ors, ad hann var mér góður, eins og hann væri ſað- ir minn, alla þá ſtund er vör ſynir Afkea herjubum í Trójulandi. Sá greindi Telemakkus ſvaradi hon- um: ſeiſþorni konungur! gjarnſamlega ſulum við ſíla- øllu þeſeu til hans, ſem þú ſegir, þegar við komum þágangad. Eg vildi óſſa, ad eg gæti eins ſagt við O- dyſſeiſ, þegar eg er kominn aptur til Ítæku og heim í hús mitt, ad eg komi nú frá þér, og haſi ſengid hjá þér áſtúðleguſtu vidtækur, og haſi medſerðis marg- ar ágætir gerſemar. Þá hann haſði þetta ſagt, bar

þar að fugl, sem slaug til hægri handar honum, út úr forgardinum; það var örn, og héldt í flónum á hvíttri heimgæð. ákaflega stórr, en karlar og konur hlupu á eptir henni með óhljóðum. En er örnin nálgadist þá, þaut hún til hægri handar fyrir framan vagninn. En er þeir sáu hana, urðu þeir glabir, og var eins og þeir lifnuðu víð allir. Þá tók Þísístratus Nestors-son fyrstur til máls: seifborni Menelás, þjóðhæfðing! seg mér, hvort guð hefir sendt okkur þenna fyrirboda, eða þér. Evi mælti hana, en sá hervani Menelás hugsaði sig um, svo hann mætti svara honum af stynsemi því sem rétt væri; en sú síðmættlada Penelopa varð fyrri til orðs, og sagði: heyrid hvað eg segi, eg ætla nú að spá, eins og þeir ódauðlegu gudir blása mér í brjóst, og eins og eg hygg að eptir muni ganga. Eins og þessi örn kom ofan af fjalli, þar sem hún á hreidur og unga, og hremdi heimgæfina: eins mun Odysseifur heim koma eptir afstáðnar margar mannaunir og hrafninga, og hefna sín; ellegar þá að hann er nú þegar heim kominn, og er að upphugla eirðhvad öllum biðlunum til meins. Éa greindi Telemachus svaraði henni: gefi sá háfrumandi Seifur, ver Geru, að svo verði! Ef þetta rætist, þá skal eg heita á þig heima, eins og þú værir ein af góðjunnum.

Þá hann hafði þetta sagt, lagði hann svipinn á hestana, urðu þeir þá ólmir og stakku mjög frálega gegnum borgina og út á völinu, og stófu ofid allan daginn á hálsun sér. En er sól rann, og flugga tók á öllum vegum, komu þeir til Geruborgar til hallar Diókles. Orsílokksonar, Alfeussonar; þar voru þeir um nóttina, og gaf hann þeim gestgjafir. En er sú ársborna róssfingrada Morguneydja kom í ljós, heittu þeir

hestunum fyrir, stígu upp í þann fjölbreytta vagn, og
 öfu fram úr forðyrinn og þeim ömunda stóipagangi.
 Þá keyrði hann hestana til hlanps, en þeir tóku á
 vás og vöru viljugir, og komust skjótt til hinnar hástu
 Þýlusborgar. Þá saði Telemakkus við Nestorsson:
 láttu nú sjá, Nestorsson, efndu nú það, sem ég nefndi
 við þig og þú lofatis mér! Við höfum ávallt verið
 gestfélagar, og er okkur það ætíðgengt. Því sedur okkar
 vörn vinnir; þar að auki erum við jafnaltírar, og ferðar
 lag þetta gefur okkur enn þá samþyndarl. Efildu mig
 hér eptir, konungsíou, en fardu ekki með mig frá skipi
 innu aðra leidd. Eg er hræddur um, að öldungurinn af
 gestrisni haldi mér í höll sinni, þó mér sé það nauð-
 ugt, því mér liggur á að komast skjótt heim. Evi mælti
 hann, en Nestorssonur hugsaði síu um, hræralun hann
 gæti efur það sarnilega, sem hann hafði lofad honum.
 Honum kom þá eitt til hugar, sem honum þótti best:
 hann snéri við og héldt fram, að sjó til þeis skjóta skipi,
 tók upp úr vagninum þær sögru gjasir, klæin og gull-
 id, sem Nestelís hafði gefid honum, og lét þær aptur
 í skipid. Eidan rak hann eptir honum, taladi til hans
 skjórum ordum og sagdi: gætt nú snarlega á skip og
 falla á forunauta þína, áður en eg verð kominn heim
 og segi gamla manningum frá. Því þar er eg handviðs
 um, að eins ákafshyndur eg hann er, minn hann ekki
 fleppa þér við svobíid, heldur mun hann koma hínagad
 sjálfur til að bjóða þér heim, og grunur minn er, að
 hann fari ekki erindisleysu, því hann mun verða stórs-
 reidur. Að því mæltu keyrði hann á þá farþrúðu hesta,
 og héldt til borgar Þýlusmanna, og kom skjótt heim
 til hallarinnar.

Telemakkus kalladi nú til forunauta sinna og sagdi:

hagræðid nú, félagar, þllum farvid og reida á því
 svartu skipi, förum svo upp í sjálfir, og höldum áfram
 ferð vorri. Svo mælti hann, en þeir gerðu sem hann
 bauð, stigu síðan upp í og settust á þópturnar. Með-
 an hann var að láta búa skipid, badst hann fyrir, og
 blótadi Atenu hjá skutstafni skipsins. Þá kom til hans
 Atlendur maður, sem fór útlagur frá Argialandi fyr-
 ir þad, að hann hafði veðid mann; hann var spámað-
 ur, og kominn af ætt Melampuss. Melampus bjó
 fyrst í þeirri sandandugu Pýlusborg, og var einhver
 hinu vellauðugasti blíandi maður af Pýlusborgarmön-
 num. Síðan fór hann í annað land, og stóð úr sæð-
 urlandi sínu fyrir þeim stórhugada Teleifi, sem var
 allra manna ríklundadastur, þeirra er uppi háfa verid,
 lagði hann hald á mikid af eignum Melampuss, og
 héldt þeim fyrir honum upp í heilt ár. Allan þann
 tíma var Melampus í varðhaldi í höll Sýlæks og
 bundinn þúngum víðjum, varð hann megnar raunir að
 þola sökum dóttur Teleifs *) og þess þunga meins, er
 sú óttalega hefndarnorn hafði lagt á gedsmoni hans.
 Þó gat hann umflúid dauðann, rak hann þá þau há-
 bauðandi naut frá Sýlæku til Pýlusborgar, hefndi ó-
 jafnadarins á þeim ágæta Teleifi, og flutti konuna heim
 til bróður síns. Eftir það fór hann í annað land, og
 kom til þess hestauduga Argialands, hvar fyrir hön-
 um lá að blúa og ráða yfir mörgum Argíum; þar
 kvengadist hann, og bygdi sér háfa höll. Hann átti
 tvo æfluga sonu, Antifates og Mantius. Sonur
 Antifates var hinn hugstóri Ofles, en sonur Ofles
 var bardagamadurinn Amfiarás, hvorum Geisur Eg-

*) Peréar, sjá 11. B. 287.

isfjaldi og Appollon unntu hugáfinni og veittu alls konar vinaratlot; og þó kembdi hann ekki hærurnar, heldur fell við Tebeborg, vegna gjafa þeirra er konu hans *) vóru gefnar. Sýnir hans vóru þeir Atíneon og Amfíloeffus. Mantíus, sem áður er nefndur, átti Polýfides og Klíus. Morgungöðjan gullinstóla nam Klíus burtu fyrir sakir frídleiks hans, til þess hann væri hjá þeim ódaudlegu gúðum; en Appollon gerði hinn hugstóra Polýfides að hinum ágætasta spámanni eptir dauða Amfíarásar. Polýfides varð reiddur af söður sínum, og flutti sig því burt til Hýperesíu, bjó þar síðan, og sagði fyrir forlög allra daudlegra manna. Það var sonur hans, sem hér bar nú að, hann hét Teóklýmenius; hann gekk til Telemakkusar, og hitti svo á, að hann var að færa dreggipíð og bidjast fyrir hjá því ærstreida svartaríki. Hann taladi til hans skjóttum ordum og sagði: fyrst eg hitti þig, goður maður, að blóti á þessum stað, þá bid eg þig í nafni blótsins og góðsins, og þarnaest í nafni sjálfþíns og færunaþa þinna: seg mér satt frá því, sem eg spyr þig um, og leyn aungva af: hvort ertu og hvortra manna? hvar áttu heima og foreldrar þínir? Ég greindi Telemakkus svaradi honum: eg skal þá segja þér satt þar frá, gestur! Eg er upprunninn í Ítöku, en faðir minn er hann Odýsseifur, sem mér er svo mikil eptirfjón að; hann er nú datur hryggilegum dauða. Þessvegna tók eg núna menn og skip, og fór hingat til að spyrjast fyrir um söður minn, þar hann hefir verið svo lengi í burtu. Ég góðumlífi Teóklýmenius svaradi honum: það stendur líft á fyrir mér, eg flýði úr

*) Erífylu, hjá 11. B. 326—7.

fædurlandi mínu, af því eg hafði drepið einn af lön-
 um mínum, en hann átti marga bræður og vandamenn
 í því hestanduga Argialandi, er þar hafa mikid vald
 yfir Allþeum. Þeir vildu fyrirfoma mér og drepa mig,
 en eg komst undan þeim, og fer eg því lantflótti, ligg-
 ur nú ei annað fyrir en að flakka landa í milli.
 Tál mig nú á skip þitt, fyrst og kom farflótti á
 þínar náðir, svo óvlnir mínir drepi mig ekki, því eg
 hef beið af, að þeir séu hér á eptir mér. Eð greindi
 Telemakkus svaradi honum: víst skal ég ekki gera þig
 apturreka frá því jafnbyrda skipi, fyrst þú vilt fá far. Kom
 með mér, þú skalt fá þær góðsfordir á skipinu, sem
 vér getum í té látið. Þá hann hafði þetta sagt, tók
 hann við eirspjóti hans, og lagði það upp í lyptingu
 þess bordróna skips, steig svo sjálfur upp á haffskipið, og
 settist nidur aptur í skipinu, og lét Teóklýmentus sitja
 hjá sér. Þá stógu menn skurðestum, en Telemakkus
 kalladi til skipverja, og bad þá seglþúa, en þeir brugðu
 skjótt við, hófu upp furutréd, settu það nidur í gatid
 á sigluþóptunni, og bundu með stögum fram og aftur,
 drógu síðan þau hvítu segl með þeim velstéttuðu ólar-
 reipum. Sú bláeyga Atena sendi þeim hagstæðan vind,
 til þess að skipið hlypi sem skjótast yfir það salta vatn;
 þatt sá byr á snögglega úr háfa lopti. Nú rann sól,
 og flugga brá yfir alla vega. Skipið rann á fram í
 byrwindi Seifs, og stefndi á Sen, og framhjá því helga
 Klealandi; hvar Epeat hafa yfirráð. Síðan tók Te-
 lemakkus stefnauna á þær nessjórtu eyar, og var hugs-
 andi um, hvort hann mundi undan stýra bananum, eða
 mundi hann seigur vera.

Þeir sátu nú að fældverði í bænum, Odysseus
 og sá ágæti svínahirðir, og tölu hinir sveinarnir

snæðing með þeim. En er þeir höfðu etid og drukk-
id, sem þá lysti, tók Odysseifur til máls, og vildi
freista, hvort svínahirðirinn mundi vilja veita sér lengur
gestkeina og losa sér að vera þar í bænum, eða mundi
hann vísa sér til borgarinnar. Þeyr nú, Eomeus,
sagði hann, og þér sveinar! Mig langar til að fara
til borgarinnar á morgun að biðja að gefa mér, svo
ég liggi ekki uppá þér og sveinum þínum. Legdu mér
nú einhver góð ráð, og ljáðu mér góðan fylgdarmann,
sem leidi mig þágangad; en sjálfur mun ég verða að
flakka um borgina, og vita, hvort nokkur vill víkja að
mér vínfopa eða braudbita. Ég mun verða að koma
í garð hins ágæta Odysseifs, og segja hinni vitru
Penelopu eitthvað í fréttum. Þá held ég verði að
finna þá yfirgangslomu biðla, og vita, hvort þeir vilja
gefa mér málsverð, því þeir hafa óflap af matnum.
Strax held ég gæti orðid dugandi vinnumadur hjá
þeim, hvað sem þeir vildu gjöra láta. Því ég skal
segja þér fyrir satt, taktu nú eptir og hlustadu til:
honum Hermesi sendigud, sem veitir veg og frama
fyrirtækjum allra manna, honum er svo fyrir þakkandi,
að einginn lifandi madur skal þurfa að reyna sig við
mig til þjónustu, hvorki til að hlada laglega bál, kljúfa
þurr flíði, brytja og steikja kjöt, eða srenkja vín, sem
eru þau verk, er minni háttar menn eru vanir að
vinna fyrir heldra fólk. Eomeus svínahirðir varð
mjög sár við, og sagði: æ, því kemur þér þessi ætlun
í hug, gestur? Mig langar víst til að biðja bana þinn
í borginni, fyrst þú vilt ganga í flokk biðlanna, hversra
yfirgangur og ofríki gengur fjöllumum herra. Þeir eru
aðruvísir sveinarnir, sem þjóna undir þá: þeir eru úng-
ir, ganga á góðum yfirhöfnum og fyrtlum, þeirra höfud

og fíðu andlit eru sígljándi af smyrslunum, en slétt: skafin bordin merahladin af brandinu og fetinu og víunnu. Þér er betra að vera fyrir; það amast elginn við þér hérna, hvarfi eg, né nokkur sveina minna. En þegar Odysseifs kærli sonur kemur, mun hann bæði gefa þér þfírhöfn og fyrtil til að vera í, og láta flytja þig hvort á land sem þig girnir. Sá þolgóði, ágæti Odysseifur svaraði honum: eg vildi óska, Eomeus, að þú værir fædur Seifi eins fjær, eins og mér þykir vænt um þig, fyrir það að þú hefir tekið mig af vergangi og létt af mér mikilli vesöld. Því einglunn hlutur er armæðufyllri fyrir dauðlega menn, en að vera á hrafn: ingi; og þeir menn, sem eru á vergangi, og eiga í báglndum og vesöld, verða opt illar raunir að þola sök: um þess aumlega húngurs. En fyrst þú vilt ekki sleppa mér, heldur rædur mér til að bida hans, sem þú nefndir, þá láttu sjá, segdu mér frá móður þess ógæta Odysseifs, og frá fædur hans, sem hann skildist við, þá hann fór heiman, kominn af fótum fram; segdu mér, hvort þau eru enn á lífi, eða þau eru dáln og fomin nidur í Gadesar heim. Sá hofðinglegi svína: hírdir svaraði honum: eg skal segja þér satt frá þessu, gestur. Enn er Laertes á lífi, en ávallt bíður hann Seif að lif firt megi útslofkna þar á sjálfs hans heim: ili; harmar hann sárlega hvarf sonar síns, og lát sinu: ar eiginkonu; það féll honum sárast, þegar hún dó, og það gerði hann ellihruman, áður en hann hafði aldur til. Hún dó hryggilegum dauða, hún dó af sorg eptir sinn fræga son. Eg vildi óska þess, að einginn í þessu landi, sem mér er kær og vinveittur, hrepti slíkan dauða. Meðan hún var á lífi, ennþótt hún alltaf væri syrg: jandi, þá hafði eg gaman af að forvitnast og spyrja ept:

ir þmsu, þóf hún uppól mig ásamt með dóttur sinni, þeirri ræðlegu, síðmættludu Rtimenu, sem var yngst barna hennar; með henni ólft eg upp, og hafði litlu minna yfirlæti af móður hennar, en hún slálf. Þegar við vorum bæði orðin frumvaxta, giptu þau hana burt til Sámsevar, og fengu svo mikid brúðfé, að seint er að telja. En mér gaf hún mjög fallegan klædnad, yfirhöfu og fýrtíl, og stó á sæturnar, og lét mig fara út á landsbyggðina, og unnti hún mér jafnan hugástum. Þó eg nú ekki njóti þessa lengur, þá láta þó þeir sælu gudir mér vel lánast þá iðn, sem eg legg stund á; þaraf hefi eg fengid sædi og dryfl, og nokkud til að víkja gestum. En af húsmóðurinni er til eingra vinarhóta að ætla, hvorki til orða, né atlota, síðan að fá ófögnudur kom yfir kóngsgarðinn, að ofstopamennirnir urðu þar innligga. Es þrælur vilja gjarna tala við húsmóðurina sjálfa, þeir vilja spurja að síni sinni hvörju, þeir vilja fá sér nokkud að bórða og dreyfa, þá þykir þeim lífa dævænt að fá einhvörn gladning með sér út á landsbyggðina: þettað og annað eins á allajafna ofurvel við þrælana. Eá ráðagóði Odysseifur svaradi honum og sagði: sér er hvað! þú hefir verið eitthvað úngur, Ermetus svínahirdir, þegar þú hefir slækt í burt frá fædurlandi þínu og foreldrum! Gjør nú svo vel og seg mér með sannindum: var sú strætubreida, fjölmenna borg, sem þau bjuggu í fadur þinn og þín heidvirda móðir, lögð í eyði af hernadi? eða rændu víkingar þér, þar sem þú satst einsamall yfir sandum eða nautum, fluttu þig til skipa sinna, og seldu þig til heimilts þess manns, sem þú nefndir, fyrir fullt andvirdi? Eá höfðinglegi svínahirdir svaradi honum: fyrst þú spyrd mig þessa, gestur, og þig sýfir að víra það,

Þá sittu þeir og hlustadu á, stentu þér og drektu vinnu. Þar eru þýsna lángr, næturnar minna, hvort sem sofið er, eða menn hlyða á frásögur sér til stentuunar; það er ekki verðt fyrir þig að ganga til rekkju, fyrir en háttatími er kominn; mikill svefn er aldrei hollur. Hvort hinna, sem vill, má ganga út og fara að sofa, en stráur sem hefir af degi, verður hann að taka dagverð og fara með svinnu húsbóndans. Við tveir stulum drekka hér og borða inn í bæ, og stentu okkur með því að segja hvort öðrum rannir okkar, því hvort maður, sem hefir mörgr mótlæti reynt og víða flakkt, hann hefir jafnvel gaman af rannum sínum eptir á. Við ætla eg að segja þér frá því, sem þú spurðir mig að, og þér er forvitni að heyrast.

Sýrey heitir ey nokkur, sem þú munt hafa heyrt um getið, hún er fyrir ofan (3: norðan) Örryggi; þar eru iðlhvörfin; þessi en er ekki sjálbygd, og er þó góð ey, þar er beitaland gott og sandland, vinland og hveitiland. Þar kemur aldrei hallari í land, og eingi in skóð sótt gengur þar manna meðal, því þegar manni sóltíð tekur til að eldast í bygdinni, þá kemur Appollon Eilfrimbogi og Artemis með honum, stjótast að mounnum og bana þeim með sínum þýðu fleptum. Þar eru tvær borgir, er stípt hafa til jafns milli sín allri eyunnar, var faðir minn konungur yfir báðum þessum borgum, hann hét Rtesius Ormennsson, og var áþekktur hinum ódandlegu gúðum. Einsinni kom þar nokkurir feniðir menn við land, þeir voru frægir sjóferðasmenn; þessir menn voru svikarar, og höfðu á skipi sínu svo mikil af glyfi og glíngri, að ekki varð tólu á komið. A heimili fadur minn var kona nokkur fenið, hún var fríð sýnuð, mikil vexti, og hannyrðakona mikil.

Þessa konn glæptu þeir slægu Seníkar. Einu sinni þess
 ar hún var að þvotti nálægt skipi þeirra, átti fyrst einn
 af þeim samlag við hana; verður mörgum fönnumanni
 það alþakalíkt á, jafnvel þó góð kona kœnti að vera.
 Síðan spurði hann hana hvar hún væri og hvaðan hún
 kæmi. Hún sagði strax, hvar fæðir sinn átti þeirna;
 eg er frá þeirri málmaudugu Síðonsborg, sagði hún, og
 dóttur hins vellauduga Arýbants. Víkingar nokkurir
 frá Tasseý ræntu mér, þá eg kom af akri, sluttu mig
 svo hingat og seldu mig til heimilis þessa manns, og
 gælt hann fullt verð fyrir mig. Madurinn, sem hafði
 haft samlag við hana leynilega, sagði til hennar: viltu
 nú ekki fylgjast með okkur heim aftur, til að sjá heims-
 kynni fædur og móður, og finna foreldra þína? Því þeir
 eru enn á lífi, og eru kallud vel fjáð. Konan svaraði
 þouum og sagði: eg væri efl með það lífa, ef þér skip-
 verjar viltid losa því og vinna þar eld að, að flytja
 mig svo heim, að mér verði ekkert að gráði. Eru
 mælti hún, en þeir söru, eins og hún mæltist til. En
 er þeir höfdu svarið og unnid eid að þessu, þá svars-
 adi konan þeim og sagði: látið nú hljóðt um yður, og
 tali eingtan yðar félaga til mín orð: þó hann mæti
 mér annaðhvort á stræti, eða þá hjá vatnsbólinu; ann-
 ars er eg hrædd um, að einhver fari heim til karls-
 ins, og segi honum frá, fari hann svo að gruna eitt-
 hvað, og láti setja mig í hardan fjörur, en ráði yður
 bana. Látið heldur þessa ráðagjörð fara leynt, og
 stíðid yður að kaupa inn landvöruna. En jafnfljótt og
 þér hafið fengið farm á skip yðar af marvörum, þá
 flutud þér fljótt géra mér bod heim, skal eg þá koma
 með allt það gull, sem eg get höndum yfir komið.
 Þar að auki lángei mig til að fá yður nokkud anns

ad í flutningekaup. Eg fósttra upp son háfðingjans hér á heimilinu, hann er yfirburda sterk, og svo stálpadur, að hann er fariinn að hlaupa út með mér. Þennan dreng ætla eg að hafa til skips með mér, getid þér fengið fyrir hann gefsimikilid verð, hvort sem þér seljð hann til annara landa. Þá hún hafði þetta sagt, gekk hún heim til þeirra fallegu húsfynna. En þeir voru þarna fyrir hjá okkur allt líðilángt árid, og keyptu inn mikil af matvörum á skip sitt. En er skipið var hláð og ferðbúið, þá sendu þeir mann til konunnar, að láta hana vita af. Þessi kyndgi maður kom til húsa södur minn, hann hafði með sér hálsfesti, hún var úr raðagulli, en kastarnir á milli af lýsigulli. Þernur ar í höllinni og mín heidvirda móðir handléku festina, og voru að flóða hana, og budust til að kaupa. Þá bendi hann konunni hljóðlega, og þegar hann hafði bandað henni, gekk hann ofan til skips, en hún tók í hönd mér og leiddi mig út úr herbergjunum. Í frammi húsinu fann hún fyrir sér bord og bifara, sem ætluð voru þeim boddsmönnum, sem þá voru hjá södur minum; voru þeir þá úti á samkomu, þar senu lýðurinn var að tala málum sínum. Hún laumadi í snatri þremur bifurum undir kápulaf sitt, og hafði þá burt með sér, en eg fylgdi henni í grannleysi. Þegar komið var sólárlag, og farid var að bregða lit, komum við til þeirrar ágætu hafnar, þar sem hafskip Senikumanna lá, því við gengum hræðt. Eðan léru þeir okkur bæði uppi í, stigu á skip, og sigldu í haf; og sendi Seisfur byr á eptir þeim. Vét sigldum samfleytt sex dögur, nótt og dag. En er Seisfur Kronusson lét sjöunda daginn yfir koma, þá flaut hin örvinglada Artemis konuna, svo hún skall niður í auðurinn, eins og veidi

bjalla; hofu þeir henni þá úrburðis, svo hún yrði selum og fíflum að bráð; stróð eg þar úti eptir einmana, og lá þá illa á mér. Stormurinn og aldan bar kaupmennina upp að Ítöku, og þar kenpti Laertes mig fyrir sína egin peninga. Evona leit eg fyrst augum þetta land. Eá seiðborni Odysseifur svaradi honum: sanuarlega hefir þú hrært mig, Eomeus, með þessari sögu, sem þú hefir nú sagt um allar þær rannir, er þér hafa til handa borid. Þó hefir Seifur lagt þér bót með béli, þar sem þú komst eptir margar þrautir affradnar til hús góðs manns, sem veitir þér góðsúðlega mat og drykk, svo þú lifir góðu lífi. Eg þar á móti er kominn hingat, eptir að hafa hrafið um mörg bygðarlög manna. Þannig töludust þeir við, gengu síðan til hvílu, og sváfu stamma stand, því ekki leid á laungu, áður dagur ljómadi.

Þá voru þeir komnir undir land, menn Telemaffusar, og voru að leysa seglin; þeir tóku niður siglu; tréð í skyndi, og rétu skipinu upp í landinguna, köstudu stjóra, og bundu skutfestarnar, strigu svo af skipi, og gengu á land, bjuggu þar til dagverðar, og blönduðu hið stóra vín. En er þeir höfðu etid og drúkkid, sem þa lysti, þá tók sá greindi Telemaffus svo til máls: nú skalud þér róa skipinu inn til borgarinnar, en eg ætla að fara út á landsbyggðina til hjárdmannanna, sem svo aptur til borgarinnar í kvöld, þegar eg hefi séð yfir þú mitt, en á morgun skal eg greiða yður ferðar kaupid, og halda yður góða veizlu af fjöri og ljúffengu víni. Eá godumlíki Teéklymmeus svaraði honum: hvað á eg að gera af mér, sonur sáall? Í hvors hús á eg að fara þeirra höfðingja, sem vald hafa á þeirri grýttnu Ítöku? eða á eg að ganga heinleidis til móður

þinnar og í hús þitt? Sá greindi Telemakkus svar:
 adi honum: ef sðruvissi stæði á, skyldi eg víssa þér heim
 til okkar, og skyldi þig ekki skorta þar gestbeina. En
 það er lafara fyrir sjálfan þig, því hværki verð eg við
 sjálfur, né heldur mun móðir mín koma á fund þinn;
 hún lætur ekki bidlana sjá sig með jafnadi í stofunni,
 heldur er hún langt í burt frá þeim uppi á lofti að
 vesa. Eg vil heldur víssa þér á annan mann, sem þú
 getur komið til, það er hann Eurymaakkus, hinn frægi
 son þess vitra Polybus; Itókumeun hafa hann nú
 í hávegum, eins og væri hann einhvört af godunum; hann
 er og allra mauna ágætastur, og stendur hans hugur helst
 til að fá móður minnar, og ná metordum Odýsseifs.
 En það veit hinn Olympiski Seisur, sem býr í upps
 heimsloptinu, hvort hann ætlar að láta óhamingjuna
 koma yfir þá á undan brúðkaupinn. Þá hann hafði
 sagt þetta, slaug fugl til hægri handar honum, það
 var smyrill, sá skjóti sendibodi Appollons; smyrillinn
 héldi á dúfu í flónum, og var að reita af henni síðer
 id., og dattu fjadrirnar til jarðar milli skipsins og Te-
 lemakkusar. Þá kalladi Teóklýmenus hann á ein-
 tal, greip un hönd hans, tók til orða og sagði: þessi
 fugl hefir ekki flogið til hægri handar þér, Telemakk-
 us, án einhvörrar jéclegtrar ráðstofunar guds, því eg sá
 það sita sem eg leit hann, að þetta var spáfugl. Eing-
 in ætt í Itókusandi stendur nær konungdómnum, en
 yðar ætt, og mun ríkið alltaf haldast hjá yður. Sá
 greindi Telemakkus svaradi honum: eg vilði óska, gest-
 ur, að þetta rættist, sem þú segir! Þá skyldi eg bráðe
 launa þér svo með greida og gjöfum, að hvort, sem
 verði á vegi fyrir þér, skyldi kalla þig lánsmann. Að
 því mæltu kalladi hann til Píreusar, síns trúa félaga:

Pireus Klytusson! þú hefir verið mér eptirlátastur allra færunauta minna, sem fóru með mér til Pýlusa borgar. Leiddu nú þenna gest heim til þín, og haldtu hann vel og vlrðuglega, þar til ég kem. Þá spjótfini Pireus svaraði honum: Þó þú dvelsir hér lánga tíma, Telemakkus, þá skal ég halda þenna gest, og láta hann aungvan beinleika skorta. Ad svo mæltu gekk hann til skipsins, og sagði skipverjum að fara upp í og slá skutfestum. Þeir stigu þegar á skip og settust á þópturnar. Telemakkus batt fallega sóla undir sætur sér, og tók úr lyptingunni stíkt spjót með beittri eirfsödur; en þeir slógu skutfestunum, stjóludu skipinu frá landi, og sigldu til borgarinnar, eins og Telemakkus, hinn læri sonur þess ágæta Odysseifs, hafði sagt þeim. Telemakkus gekk nú af stad, og fór harðt, þar til hann kom að forgardinum; þar átti hann sjölda svína, og þar var sá dýggi svinahjörðir, sem var svo göðviljadur húsfæðum sínum, vanur að sitja hjá svínunum.

Odysseifs drápa.

Septánda bók.

Senntak: Telemakkus kemur til Eomeus, talar við Odysseif, sem er í færumanns búningi, um sína bágu heimilisstöðu, og sendir Eomeus til Penelopu, að segja henni komu sína. Þegar hann er farinn, gerir Odysseifur uppstátt fyrir Telemakkus, heyrir hann sé, þekkir

hann þá fœdur sinn. Þeir ráðgæst uú um dráp
 bidlanna, og segir Odysseifur hvœrnig að skuli
 fara. Skip Telemækkusar og Evmens koma
 undireins til borgarinnar, svo Penelopa fær
 tvönn boð í einu, að sonur hennar sé heill heim
 kominn. Skömmu síðar kemur skip bidlanna úr
 fyrirsátrinu svobúnd; taka bidlarnir þá að nýu
 ráð sín saman, að fyrirkoma Telemækkusi.
 Penelopa fréttir þessa ráðagjærd, og deilir á
 Antínóus, sem mest réði til þessa. Evmens
 kemur um fœldid aptur til Odysseifs.

Þegar með birtingu kvefku þeir upp eld í bænum, Odysseifur og hinn ágæti svínahirðir, og hjuggu til dagverðar, og sendu svo smálana út í hagarinn með svínahjardirnar. Þá kom Telemækkus að bænum, og fláðrúðu þeir síu geyandi hundar upp á hann með vinalátum, en gæltu ekki að honum. Sá ágæti Odysseifur tók eptir því, að hundarnir vótu að fláðra upp á einhvœrn, og hœrði einhvœrn sóradyn. Hann taladi þá til Evmenss fljótum orðum: hér kemur víst einhvœrr vinur þinn eða kunnungi, því hundarnir fláðra upp á einhvœrn, en gæltu ekki, og lífa heyrir og skóhljóðid. Varla var hann búinn að sleppa orðinu þegar hans kæri sonur var kominn að fórdyrinu. Svínahirðirinn spratt upp, og var eins og urán við sig. Svo bórðkerin, sem hann hafði til að blanda í það flæra vín, sluppu út höndum hans. Hann gekk út móti húsbónda sínum, kysti höfud hans, bæði hans sægru augu og báðar hendur, og grét sægrum tárnum. Eins og fadirinn telur áftamlega mót

áttærum einkafyni sínum. Þá hann kemur heim frá
 fjarlægum landi á tíunda ári, og sáðir hans hafa marga
 sorg þolad hans vegna: eins umfadmadi þá sá ágæti
 svínahirðir Telemakkus og kysti hann hátt og lágt,
 rétt eins og hann hefði hann úr helju heimtan, og
 taladi grátandi til hans skjótum ordum: Þar ertu kom-
 inn, Telemakkus, blesunin mín góð! Eg hugsaði
 eg mundi ekki sjá þig framar, eptir það þú sigldir til
 Pýlusborgar. Gætt nú inn, sonur sáall, svo eg hafi
 ánægju af því að hofsa á þig heima hjá mér, nýkom-
 inn frá útlöndum. Þú kemur næsta sjaldan út á
 landsbyggðina og til hjardmannanna, heldur hefst alltaf
 við heima í borginni; það er eins og það egi svo vel
 við þig, að hofsa upp á þann skadvæna bidla grúa. Éa
 greindi Telemakkus svaradi honum: svo skal vera, sáð-
 ir sáall! Eg átti erindi til þín! hringad, bæði að sjá þig
 sjálfan, og til að fá fréttir af móður minni, hversu hún
 er ein þá fyr heima, eða annar maður hefir gengid að
 ega hana, og liggi svo rekkja Odysseifs í einhversju
 horninu rúmfatalaus og full með kongulóarvesti. Éa
 höfðinglegi svínahirðir svaradi honum: hún þreyfir í
 húsum þínum með staflegri þolinmæði, og líða svo
 margar daprar nætur og dagar yfir hana, að hún er sí-
 grátandi. Að því mæltu tók hann við eirspjóti hans,
 en Telemakkus gekk inn, og steig yfir steinþröskuldinn.
 Þá hann kom inn í húsið, veif Odysseifur, sáðir hans,
 úr sæti fyrir honum, en Telemakkus bað hann vera
 kyrran, og sagði: sittu, gestur, eg get vel fengid sæti
 annarstadar í bæ mínum; hérna er maðurinn, sem get-
 ur búid mér sefs. Svo mælti hann; gekk Odysseifur
 þá aptur til sætis, og settist nidur, en svínahirðirinn
 sýpadi lausgrænu limi í bing, og breiddi þar ofan á

saubargæru, og þar settist Odysseífs læri sonur á. Síðan setti svínahirdirinn fyrir þá diffa með fleiktu fjötri, sem þeir höfðu leift daginn áður; hann kúffolti í snatri krefurnar með braud, og blandadi þunángsett vín í skál, settist svo sjálfur gegnt hinum ágæta Odysseífi. Tóku þeir nú til þess tilreiðda matar, er fram var settur; en er þeir höfðu etid og drukkid, sem þá lysti, þá talaði Telemakkus til hins ágæta svínahirdis: hvadan er þessi gestur, sem hjá þér er, fadír söl? hvörninn stendur á því, að hann er fluttur til Ítöku? hværjir sluten hann? því ekki mun hann hafa komid hingad yfir land. Uomeus svínahirdir svaradi honum: eg skal segja þér satt frá öllu þessu, sonur söl: hann kveðst vera fæddur í hinni víðlendu Krítarey, segist víða hafa flækt, og hraklzt um mörð bygðarlæg manna, því það hefir átt fyrir honum að liggja. Hann strauk hingad of skipi Tespróta, og kom núna að bæ mínum, og ætla eg nú að afhenda þér hann til ásjár. Gerdu, sem þér líkar! hann þykist vera naudleitamaður þinn. Sá greindi Telemakkus svaradi honum: tarna eru flæmar fréttir, Uomeus! hvörninn á eg að geta tekið þennann gest í hús mitt? Eg er sjálfur úngur, og treysti mér enn ekki til að hrinda af mér, ef einhver bekkist til við mig að fyrra bragdi. En núðir mín er á báðum áttum, hvört hún egi að meta svo mikils säng bónda síns og ofdróm alþýðu, að vera hjá mér heima og annast búid, eða egi hún að ganga með þeim af Akkeum, sem gæfgastur er, og hennar biður þar í höllinni, og gefur henni flestar gjafir. En fyrst þessi gestur er kominn til húss þíns, þá skal eg fá honum semileg flæði, ofríðsöfn og fyrtil, og gefa honum tvíeggjad sverd og scla á fæturnar, og láta flyrja hann

hvert á land sem hann vill. En viljir þú hitt heildur, þá láttu hann vera hér á bænum, og annastu hann sjálfur, en eg skal senda hingad klæðin og allan mat honum til fæðis, svo hann verði ekki þér til þýngsla, eda sveinum þínum. En ekki get eg leyst honum að fara til borgarinnar til bidlanna, sem eru svo frekir og ofstopafullir; en hætt er við, að þeir spotti hann, og mun eg hafa þor mikla skapraun af; eru þeir miklu aflameiri, en eg, og má elinginn við margnum, enn þótt mikill sé fyrir sér. Sá þolgóði, ágæti Odysseifur svaraði honum: ef eg má leggja orð til, læri, þá er mér mesta raun að, þegar eg hefri okkur geta um, að biddar þessir skuli hafa líkar ósæktir í framtíð í höllinni, án þess að fleyta um þig, slíkur maður sem þú ert. Segdu mér, læturdu ganga á þig viljandi, ellegar hatast landsfólkid við þig í trausti til eishvørs spádóms? eda hefirdu nokkud að ásaka bræður þína um? Sjá menn þar helst til trausts í bardögum, sem bræður eru, þegar stórar deilur rísa upp. Væri eg eins úngur, og þú ert, og með því skapi, sem eg hef, eda væri eg sonur hins ágæta Odysseifs, eda þá sjálfur hann, þá mætti útlendur maður þegar í stad hoggva höfud af mér, ef eg skyldi ekki ganga inn í höll Odysseifs Laertessonar, og verða skadamadur allra þeirra. Og þó þeir nú beri mig einan ofuelida, þá vilða eg heildur liggja dandur í sjálfs míns húsum, en að horfa alltaf upp á þann ósóma, að gefir séu hraktir og hrjaddir, að þeir dragi ambáttirnar, um þau fallegu herbergi til að smána þær, að vininu sé útafsíð í ógegnd, að þeir eti upp matinn með frekju, fleitingarlausti og hóslauti, svo aldret er lát á. Sá greindi Telemaffus svaraði honum: eg skal nú segja þér, gestur, allt eins og er. Ekki er al-

þýða manna mér þvinveitt eða mótsúlin; ekki hefi eg heldur tilefni til að ásaða bræðurnar, sem vel geta orðid manni að góðu trausti í bardögum, og þá stórar deilur upp rísa. Því Kronusson hefir mjög einflípað ætt vorri: Árkisius átti eingan son, nema Laertes, Laertes ekki heldur neinn, nema Odysseif, og Odysseifur átti aungvan, nema mig; og hann stíldi mig, þann eina soninn, sem hann átti, eptir í höllinni, án þess að hafa mín nokkur not. Þessvegna er stíkur grúti ill; viljadra manna ordinn innligsa í húsum vorum. Því allir þeir höfðingjar, sem nokkurs eru ráðandi á eyrum, Dúlíksey, Sámsey og þeirri stógi vörnu Sápýntsey, og allir þeir, sem ríki hafa á hinni grýttu Ítöku, bíðla til móður minnar, og eyða búinu. En hún gerir hværki að neita þessum ráðahag, sem henni er þó mjög á móti flapi, né heldur getur af sér fengid að ganga að honum; eyða þeir svo búi mínu með ofneyfslu, og munn bráðum tortýna sjálfum mér, en þó ræður mestu um, hvað gudirnir vilja vera láta. Far nú sem skjótast, fadur sáll, og seg hinni vitru Penelopu, að hún hafi mig heilan aptur heimt, og eg sé kominn frá Pýlusborg. Eg ætla bíða hér, þágangad til þú kemur hingat aptur. Þú skalt segja Penelopu einni frá þessu, en einginn af Akkeum má verða þess áskynja; því margir eru þeir, sem hafa illan hug til mín. Ekomeus svínahirdir svaradi honum og sagði: jeg veit, jeg stíll, það þarf ekki að segja mér allt! En seg mér hitt, og kvæð á glögglega, hvort eg á umleid að fara með nokkur skilabod til þess vesæla Laertes. Medan hann einkanlega harmadi hvarf Odysseifs, fór hann opt að sjá yfir stíslur manna, og át og drakk með þrælunum í höllinni, þegar honum bauð svo hug;

ur um. En nú, síðan þú sigldir til Pýlusborgar, segja meðan hann hafði hvorki neytt matar né drykkjar, eins og vandi hans hefði verið, og ekki gengid að sjá yfir sýslar mauna, heldur situr hann grátandi með efka og harmatölum, og fellir stórum af. Sá greindi Telemakkus svaradi honum: Það fer báglega! en þó munum vér ekki skipta oss af honum, þó oss tafi sárt til hans. Því þó svo væri, að dauðlegir menn mætti fjósa sér allt að óskum, þá mundum vér fyrst af öllu fjósa, að fæðnt vorum auðnadið að koma heim aptur. Þú skalt því koma aptur, undir eins og þú hefir skilið að þessu, og ekki rekast eptir honum út á landsbyggðina. Segdu heldur móður minni, að hún skuli sem skjótast senda matseljuna til hans á laun; hún getur sagt afa mínum frá þessu. Að því mæltu rak hann eptir svínahirdirnum að fara af stað; tók þá svínahirdir inn sóla sína, batt undir iljar sér, og héldt af stað til borgarinnar.

Efki fór Eumeus svínahirdir svo burt af bænum, að Atena yrði þess ei vör. Kom hún þá til bæjarins, og var líf í verti fríðum og stórum kvennumanni, sem er vel að sér í fallegum hannyrðum. Hún nam stadar anspænis á móti bæardyrnum, og birtist Odysseist, en ekki sá Telemakkus hana, eða varð hennar var, því gubir birtast ekki öllum bersýnilega. Einginn sá hana, nema Odysseifur og hundarnir; en þá geltu hundarnir ekki, heldur þutu ylandi eitthvað annað í bæinu. Síðan bandaði Atena Odysseist með augna brúnum, en hann stíldi, og gekk fram úr húsinu, og út undir þann háfa húsagarðsvegg, og nam stadar frammi fyrir henni. Atena taladi þá til hans: seif, börni Laertesson, ráðagóði Odysseifur! nú skaltu þeg-

er segja sount þínum frá erlan þinni og eingu af leyna. Þá skulid þið taka ráð ykkar saman að fyrir- koma biðlunum, og fara svo báðir heim til þinnar víð- frægu borgar. Eg skal ekki vera lengi í burtu frá ykkur, því nú er kominn á mig vígahugur. Að því mæltu snart Alena hann með gullnum spröta. Hún færði hann fyrst í hreina yfichöfn og fyrtil, og gerði hann vortuglegri og únglegrí, vord hann nú aptur raubleitari í framan og kinnfiskameiri, og blásvart flegg spratt á vaungum hans. Að því búnu fór hún burt aptur.

Odysseifur gekk nú inn í bæinn aptur. Þá vord hans kári sonur frá sér numinn af að sjá hann; það setti að honum skelf, svo hann leit út í hött, því hann var hræddur um, að þetta mundi vera einhvort af gudunum. Hann taladi þá til hans stórum orðum, og sagði: mér sýndist þú, gestur, rétt núna vera allur annar maður, en þú værst áður; þú ert í öðrum klæðum, og allt vartarlag þitt er öðruvísi, en fyrr. Þú ert víðarlega einn af þeim gudum, sem byggja víðan himin. Miðuna þú mér! eg skal fara þér þegis legar fórnir og kostulegar gáfur úr gulli; vertu mér vægur! Éa þolgóði, ágati Odysseifur svaradi honum: eg er einginn gud; því lítir þú mér víð óðaudlega gudi? Eg er fadir þinn, sem þú harmar svo fárt, og vegna hvors þú hefir orðid svo margar raunir að þola af yfirgáangi annara manna. Þá hann hafði talad þetta, kyfði hann son sinn, en tárin, hvörjum hann áður hafði stöðuglega aptur haldid, hrundu þá ofan eptir kinnum hans. Telemachus, sem enn þá ekki trúði, að þetta væri fadir sinn, svaradi honum og sagði: ekki errú Odysseifur fadir minn; einhvort gud villir sjónir fyrir mér, til þess eg skul enn meir gráta og andvarpa.

Einginn dauðlegur maður gæti slíku til leiðar komið af sjálfs síns hyggjuviti, nema einhver af gudunum læmi sjálfur til, og vildi með almætti sínu gera þig úngan eða gamlan. Því rétt áðan varstu gamall karl, og í höttum fótum, en nú ertu lífur einhverjum gúðum, sem byggja víðan himin. Eá ráðagóði Odysseifur svaradi honum og sagði: ekki hæfir þér, Telemakkus, að undrast svo flakalega, eða klippa þér, upp við, þó faðir þinn sé heim kominn; því það skal eg segja þér fyrir satt, að einginn annar Odysseifur mun framfar koma til þín hingat í land. Eg er hann, svo ná útlitandi, eins og þú sérð, hafi eg margt illt þolið og víða flakzt, og er nú heim kominn í mitt fædurland á tuttugasta ári. En umskiptum þessum hefir hin fengsæla Athena valdið, hún hefir brugðið mér í það lífi, sem hún hefir viljað, því hún er máttug, ymist gert mig líkan fátæklingi, ymist úngum manni, itarlega búnum. Hægt veitir gúðum, sem byggja víðan himin, bæði að gera dauðlegan mann veglegan, og líka að gera hann aumíngjalegan. Þá hann hafði sagt þetta, færist hann niður, en Telemakkus fleygði sér í fangid á sínum góða fædur harmandi, og útsós tárur; og nú vaknaði upp hjá þeim báðum sorgarlaungunin. Þeir grétu hástöfum, og höfðu hættra en hræfuglarnir, arnirnar eða þeir flóbjúgu gammar, sem bændur hafa steypt undan, áður en úngar þeirra urðu fleygir; eins augmunnarlega báru þeir sedgar sig, og tárin hrundu af augnum þeirra; og þarna höfðu þeir verið að græta til sólarlags, ef Telemakkus hefði ekki bráðum talað til fædur síns: faðir minn góður! á hvada stípi varstu sluttur hingat til Þessu? hvortir voru það sem sluttu þig? því ekki munstu hafa komið hingat yfir land. Eá þolgóði, ágæti Ó:

dyfseifur svaradi honum: eg skal nú segja þér, sonur, hverninn allt hefir til gengid; þeir frægu hóferdamenn Seaðar, sem vanir eru að veita hvarjum mauni flutning, sem til þeirra kemur, þeir fluttu mig, fóru með mig sofanda á fljótu skipi yfir hafid, og settu mig á land í Itöku. Þeir gáfu mér sagrar gjafir, gnótt eirs og gulls, og ofin klæði. Allt þetta er geymt í hestrum að ráðstöfun gudanna. En nú kom eg hingat að uadirlagi Alenu, til þess við tókum saman ráð okkar um dráp óvina vorra. Láttu nú sjá, teldu nú upp fyrir mér alla biddlana, svo eg viti, hvað margir þeir eru og hvaða menn það eru. Þá skal eg sfoða hug minn um, og gá að, hvort við munum tveir einir geta mætt þeim án annara tilstyrks, eða þurfum við að fá aðra menn með okkur. Sá grendi Telemakkus svarsadi honum: ætíð hefi eg heyrt þig orðlagdan, sáðir minn, fyrir framgaungu þína í bardögum og vitsmun í ráðagjörðum; en það sem þú segir núna, það er ofvida; hreint gengur yfir mig! Það er ómögulegt, að tveir menn geti bartir við svo marga hranska menn. Biddlarnir eru ekki einir tíu menn, eða tvennir tíu menn; þeir eru langtum fleiri. Þú skalt nú heyrja fjöldann: frá Dúliksey eru 52 útvaldir menn, og þeim fylgja sex þjónustumenn; frá Sámsey eru 24 menn, frá Saksyntsey 20 Aðfear, en úr sjálfri Itöku eru ekki færri en 12 hraustustu menn, og með þeim er kallarinnt Medon og sá ágæti saungmadur, og tveir þjónar, útsfornustu brytar. Ef vild fórum móti öllum þessum sagg, sem fyrir er heima, er eg hræddur um, að hefndin, sem þú vinnur, verði þér sjálsum sárbeitt og sfad. Gáðu heldur að, hvort þér ekki dettur í hug einhvort lidsmadur, sem vilji veita okkur lid af einlægnum hug.

Sá Þolgóði, ágæti Odysseifur svaradi honum: eg skal segja þér það, taktu nú eptir, og hlustadu á hvað eg segi: gædu að, hvort okkur muni ekki nægja að hafa þana Alteni og fædur Seif; eða á eg að hugsa eptir einhverjum æðrum aðstodarmanni? Sá greindi Telemaachus svaradi honum: víst er um það, að bæði þessi, sem þú til tekur, eru góð til líðveizlu; þau sitja hátt í stífum uppi, og hafa vald ekki að eins yfir mönnum, heldur og yfir gudum. Sá Þolgóði, ágæti Odysseifur svaradi honum: ekki munu þessi tvö lengi sitja hjá bardaganum, þegar stríður til starar milli mín og bidlanna í höll minni. Nú skaltu, undir eins og lýðir af degi, fara heim, og vera með þeim ostlopaðum bidlum, en svínahirðirinn skal eptir á leida mig til borgarinnar, ætla eg þá að hafa á mér fátæks og gamals manns gjörvi. Þú skalt þreya víð með þolinmæði, þó þeir óvirði mig í höllinni, og þó eg kunni að verða fyrir misþyrmingum. Og þó þú horfir upp á, að þeir dragi mig á fótunum útar eptir hallargólfinu, og fasti að mér vígvölum, þá skaltu bera það með jafnabargeði. Þó skaltu biðja þá að hætta fólksu þessari, og skaltu þó fara að þeim blíðlega, og munu þeir ekki gegna þér að heldur, því skipadagur þeirra vofir yfir höfði þeim. En eitt ætla eg að segja þér, sem þú skalt festa þér í huga. Sé það satt, að þú sért minn sonur og af minnu hergi brotinn, þá láttu aungvan lifandi manna af vita, að Odysseifur sé heim kominn; hvorki má Laertes vita það, né svínahirðirinn, né nokkur heimamanna, og ekki sjálf Penelopa, víð skalum tveir einir, þú og eg, komast eptir, hvorninn skiplyndi ambáttanna er varid; víð gætum lífa reynt einhvörn af þrælunum, til að vita, hvort virða og afka okkur, og hvort það er nokk,

ur, sem ekki fleyrir um þig eða fyrirlitur þig, svo efnilegur maður sem þú ert. Hans frægi sonur svarði honum og sagði: eg vóna fadur minn, að þú á síðan fáið að þekkja hugarfar mitt betur, og að eg mun reyna ást ekki með öllu hugsunarlaus. En það held eg, að hvörngur okkar hafi gagn af þessari ransókn; vildi eg samt, að þú hugleiddir það betur. Þú munt margt sporið ganga mega til lítils, ef þú ætlar þér að fara þágangad, sem þrælarnir eru við sýslanir sínar, og kanna hvørs manns hug; á meðan sitja hinir maðradir í höllinni, og eyða fénu í óhöfi, svo eingin gegnd er á. Til hins vil eg heldur ráða, að þú leitist við að komast að því, hvað af ambáttunum fyrirlitur þig, og hvortjar ekki eru þar í sefar; þar á móti vil eg ekki, að við að svo stöddu reynum þrælana við peningshúsin, heldur sýslum það síðar, ef það annars er víst, að Seisur Egisfjaldi hafi sýnt þér eitthvört teikn um aðstod sína. Þannig tölubúst þeir við um þetta.

Það traustmídada skip, sem Telemakkus og allir forunnantar hans höfðu farið á til Pýlusborgar, lagði nú að landi við Ítokuborg; en er þeir voru komnir inn á þá djöru höfn, settu þeir það svartá skip upp á hurt, létu sína vösku sveina bera upp farvidinu, og slytja þar sögn gjafir heim til Klytusar; sendu síðan kallarnum til hallar Odysseifs, að segja hinni vitru Penelopu þar fréttir, að Telemakkus væri úti á landsbyggðinni, og hefði látið sigla skipinu inn til stadarins; gerðu þeir það til þess, að sú ágæta drottning skyldi ei verða hrædd um son sinn, og ekki falla í grát af hugarfviða. Nú mættu þeir, kallarnum og sú ágæta svínahirdir, og ætundu báðir að slytja drottningur sama bodskipinu. En er þeir komu í höll hins ágæta konungs,

Þá gekk kallarinn hángad sem þernurnar vóru, og kvad svo að orði: nú er drottning, þínu kæri sonur aptur heim kominn. Eu svínahirðirinn gekk til Penelopu, og sagði henni allt það, er sonur hennar hafði bedid hann að stila; og þegar haun hafði stilað öllu erindinu, fór hann af stad, gekk burt úr forgardíunni og höllinni, og fór til svína sinna. Illa kom bidlaum fregn þessi, urðu þeir sálátir vid, gengu út úr stofunni, og út undir þann háfa vegg forgardsins, og settust þar fyrir fram: an dýrnar. Þá tók Erymaekkus Polybusson fyrst: ur til orða: kærir vinir, víst er það meira en vér mundum hafa til ótlaðt af Telemækkusi, að hann hefir komid fram því stórræði, að fara þessa ferð, og hugs: udum vér, að haun mundi aldrei fá stíku til leidar kom: id. Látum oss nú setja fram það skip, sem vér höf: um best til, og ráðum menn til, flulu þeir fara sem flótaft, og segja hinum að koma fljótt heim aptur. Naumast var hann búinn að sleppa ordinu, þegar Amfinomus varð lítid vid þadan sem hann var stadd: ur, og sá skip leggja inn á voginn, vóru sumir að taka saman seglin, en sumir vóru undir árum. Honum varð það fyrir, að hann hló dátt upp yfir sig, og sagði til félaga sinna: vid þursum nú ekki að senda nein bodin; þeir koma þarna! annaðhvort hefir einhverr guds: anna sagt þeim að snúa aptur, eða þeir hafa sjálfir séð skipid fara fram hjá sér, en ekki getað náð því. Eru mælti hann, en þeir stóðu upp, og gengu ofan að fló, settu þegar upp skipid, og létu sína vöfðu sveina bera upp farvidinn. Því næst gengu bidlarnir allir saman, og lepfðu augvum útifrá, hværki yngra manni né eld: ra, að vera vid á þeirri samkomu. Antínóus Eo: piteson tók þá svo til orða: furðanlegt er, hvörqu

gudirnir hafa stórt þessum manni undan öllum háffa! Njósnarmenn vorir sátu á daginn uppi á vedutnæmum hæðum, og komu æ adrir á vörðinn, þegar adrir fóru; og aldrei lágunt vér á landi á næturnar, þegar sól var settst, heldur vörðinn vér einlægt á siglingu allt til lýsingar, og settum Telemakkus, ætludum vér að handtaka hann og drepa; en á meðan hefir einhverr bjargvættur komid honum undan og heim. Nú stulum vér taka ráð vor saman, að ráða Telemakkus af dögum hér heima. Hann má ekki sleppa úr handum oss, því grunur minn er, að fyrirætlan vor verði aldrei framgeng, meðan hann náir að lifa, því hann er ráðvitur og hugginn maður, en landsfólkid tekur nú að gera oss heldur óvinveitt. Látum oss því bregða við, áður en hann nær að stefna Akkeum til þings; því það hygg eg, að hann muni ei þetta láta niður falla, heldur ur mun hann rækja þetta við oss, og rísa upp á samkomunni, og segja í hveitenda hljóði, að vér höfum ráðid honum banaráð, þó svo færi, að fundum vorum Telemakkusar ekki bæri saman. Mun illa mælast fyrir ódádum þessum, og er eg hræddur um, að meun amist við oss, og resti oss af ættjörðum vorum, svo vér verðum að fara í önnur hérað, stulum vér því verða fyrri að bragði, og handtaka hann utanborgar, á landsbyggðinni eður á fjöðleidinni; stulum vér þá sjálfir halda eigum hans og fémunum, og skipta með oss að jafuadi, en láta móður hans og þann, sem heunar sær, hafa bæarhúsin. En ef yður líkar ei þessi ráðagjörð, og viljid heldur láta hann halda lífi og þar með allri föðuleisd sinni, þá stulum vér ekki lengur venja hingat komur vorar, og ekki eyða fyrir honum fullgjæla sjár, heldur skal hvort ver fara heim til sín, þessja þaðan

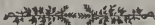
bónorð sitt, og leita sér kvonfánga með brúðgjöfum, getur hún þá gíptest þeim, sem flestar gjafir latur af hendi rakna, og sem henni á að audnast að eiga. Evo mælti hanni, en þeir þögnudu við og urðu hljóðir. Þá tók Amfinomus til orða og sagði; hann var Átis-son Áretiussonar konungs, hann var fyrir þeim biddum, er komu frá þeirri hveitisstjófu, grófugu Dúlíksey, og líkadi Penelopu best tilögur hans, því hann var vitur maður. Hann var þeim velviljadar, tók til orða og sagði: kærir vinir, stær er það mínu skapi, að Telemakkus sé drepinn, því mikid vandhæfi er á, að drepa nidur konungsættina. Vör skulum heidur fyrst grenslast eptir, hvort gudanna vilji muni vera. Ef andsvör hins mikla Seifs leggja þar lof á, þá skal eg sjálfur verða til að taka hann af lífi, og eggja alla hina til þess. En ef gudirnir verða þess letjandi, þá vil eg ráða til að láta af þessari fyrirætlun. Evo mælti Amfinomus, og líkadi þeim þetta ráð, stóðu þá upp, og gengu inn í höll Odysseifs, og er þeir komu þar, settust þeir á þá fágudu hástöla. Hinni vitru Penelopu kom þá til hugar að ganga á fund hinna ofstopafullu bidla. Hún hafði orðid þess áfrynja, að syni sínum var bani ráðinn þar í höllinni; því kallarinn Medon, sem frétt hafði ráðagjærdina, hafði sagt henni það. Hún gekk ofan í stofu með þjóuustus meymum sínum, og er sú ágæta kona kom þar sem bidlarnir voru, nam hún stadar við dyrstaf þess vandada fals; og hafði smágjörfa þesudblætt fyrir andliti sér. Hún deildi á Antínous, tók til orða, og sagði: þú ofstopafullt, illráði Antínous! Það orð leikur á í Itakulandi, að þú

sért framastur jafnaldra þinna að ráðdeild og mælsku; en það er öðru nær, en að svo sé! Ertu ekki með öllu ráði? eða, hvað kemur til, að þú ræður Telemakkusi bana? Hvað kemur til, að þú virðir einfíls naudleitamennina, sem standa í ábyrgð Seifs? Það er óhæfa, að menn beitist illu við. Eða veitstu ekki af því, að hann fadur þinn kom hlingað farflótta, þar hann var hræddur við landsfólkid? Því alþýða var orðin honum stórreid, fyrir það hann hafði lagt lag við víkinga nokkura frá Taffey, og flegið upp á Tespróta, sem voru sambandsmenn vorir. Vildu því landsmenn fyrirfoma honum og taka af lífi, og gera upptælar allar eigur hans, sem miðlar voru. En Odysseifur aptradi þeim og lagði ofsa þeirra. Og þó etur þú upp bú hans bótalaust, bidlar til konu hans, ætlar að drepa son hans, og gerir mér stóra hjartasorg. Eg ræð þér að láta af þessu, og seg hinum að gera slíkt hið sama. Erymakkus Polybusson svaradi henni: dóttir Íkariuss, vítra Penelopa! Vertu óhrædd, og lát þetta ei á þér festa! Einginn er sá maður, eða mun verða, sem leggja skal hendur á Telemakkus, son þinn, meðan eg lífi og heil eru augn í höfði mér. Eg mæli svo um, og það skal efnt verða, að daudablód þess manns skal laga á mínu spjóti. Því Odysseifur borgabrjótur lét mig þrúfaldlega sitja á knjám sér, lagði steikt kjöt í lófa mér, og gaf mér rautt vín að drekka. Þess vegna er Telemakkus mér lángfjærastur allra manna, og því þarf hann ekki að ótrast banarád af hálfsu biddi.

anna, en hvað af gubanna hálfu kann að verða, það getur einginn varað. Með þessum orðum hughreysti hann drottninguna, og þó bjó hann sjálfur Telemakki banaråd. Hún gíff þá upp á þann glæsilega loptsal, og grét þar Odysseif, sinn kæra mann, þar til sú bláeiga Atína lét satann svefn síga á angu heimar.

Éa ágæti svínahirðir kom um kvöldið til Odysseifs og sonar hans. Þeir höfðu þá slátt að ársögmlu svíni, stöðu að matreiðslu og bjuggu sér kvöldverð. Hasði Atena þá komið þar að, snorti Odysseif Laertesson með sprota sínum, gert hann aptur að gamalmenni og fært í ljótar stíkur; því ef svínahirðirinn hefði séð hann og þekkt, þá hefði hann ekki getað þagad yfir því, heldur farið og sagt Penelopu frá. Telemakkus yrðti nú fyrst á svínahirðirinn, og sagði: þar ertu kominn aptur, ágæti Rómæus! hvað er í fréttum úr borginni? eru þeir tæflu bidlar komnir heim úr fyrirsátrinu? eða sitja þeir enn þá um að ná mér á heimleiðinni. Rómæus svínahirðir svaradi honum og sagði: eg hasði annað að gera en ganga um borgina til að forvitnast um þar fréttir; mér var meir í mun að stíla sem fljótaf erindinu, og komast hingat aptur. Eg mætti einum fljótum sendiboda, það var kallariun, sem sendur hasði verið af særunautum þínum, og hann sagði fyrstur móður þinni tíðindin. En nokkub get eg sagt þér, sem eg sá með eigin augum. Þegar eg gekk, þar sem Hæmæsar höll er fyrir ofan borgina, þá sá eg hvar skip lagði

ad landi í hofu vorri, þar voru margir á, það var hláðid af stjöldum og tvíeggjudum spjótum. Eg héldt, að þeir mundu vera þetta, þó er eg ekki viss um það. Evi mælti hann; þá brosti sá ágæti höfðingi Telemakkus, og leit upp á fædur sinn, en fordabist þó svínahirðirinn að því. En er þeir höfðu lokid starfi sínu og esnad til kvöld; verðar, settust þeir að mat, og stórti ekkert, sem vant er að hafa í jafndeildum máltíðum. En er þeir höfðu fædt laungun sína á mat og drykk, gengu þeir til hvílu og tóku á sig náðir.

Leidréttingar.

9. bót: blf. 9. l. 30., einsamall les einsamall; blf. 14. l. 25., hellisbúans les hellisbúans; blf. 15. l. 15., vor-
öldu les veröldu; blf. 21. l. 27—8., les: hljóp brim í
fjóinn, þegar bjargid kom niður, en aldan þratt skip-
inu áfram, og raf það upp að landi 10. bót. blf. 23.
l. 23., virðuglegum les virðuglegu; blf. 24. l. 24., þefir
les þefir fengid; blf. 25. l. 17., virðum les. virkum;
—l. 22., leggi les leggid; blf. 27. l. 5., fjallhnútur les
fjallahnútur; —l. 15., manntaf les mannstaf; —l. 22.,
fara les taka; —l. 23., komumst les komumst. 11. bót:
blf. 46. l. 26., öldungfins les öblungfins; blf. 47. l. 28.,
heidurgjafir les heidurggjafir; blf. 54. l. 29., eg feigd
les og feigd; blf. 56. l. 14., að allra les á allra; blf.
57. l. 30., hneffja les hneffir. 12. bót: blf. 64. l. 19.,
þruga les flór þruga; blf. 67. l. 20., verða les verða.

Ad aflofinni Embættis-gjörð í Vefsastada kirkju, hinn 3ja Febrúarii 1839, verður af Skólanum Hátíð haldin í minningu Sæðingar-dags vörð allra náðugasta Konungs Fridrifs Sjötta; biðjum vér því, með þessu Bóðs-riti, audmjúklega og ástfámlega Skólans Forstjóra, og adra Skólavini og velunnara, að þeir vilji ásamt oss þessa Hátíð halda, Gudi og Konunginum til verðugðs lofs og heidurs.

Vefsastöðum, þ. 1ta Jan. 1839.

